

Enskilda Högskolan
Stockholm

EXAMENSARBETE

Programmen i mänskliga rättigheter

Masteruppsats

Examensarbete i mänskliga rättigheter

Termin 4, år 2020

Den nya svenska sexhandeln

- En lägesbeskrivning

Författare: Aleksandra Avramovic Stefanovic

Handledare: Linde Lindkvist

Examinator: Ulf Johansson Dahre

Enskilda Högskolan Stockholm

Tack!

Jag vill rikta ett stort tack till alla er som har medverkat i denna studie och ställt upp på intervju, era insikter och erfarenheter har berikat denna studie. Sedan vill jag även rikta ett stort tack till min handledare Linde Lindkvist för din vägledning, uppmuntran och synpunkter, de har varit väldigt värdefulla. Slutligen vill jag tacka alla mina vänner och min familj som har stöttat och hjälpt mig med rådgivning genom studiens gång.

Ett stort tack!

Aleksandra Avramovic Stefanovic

Maj 2020

Abstract

This study examines the phenomenon of the Swedish sex trade. A phenomenon that has a long history that is constantly changing, taking new forms and creating new boundaries. The purpose of this study has been to review and understand the Swedish sex trade with a focus on the effects of internet and the effects of the Swedish sex purchase act. As well as to examine how state and non-state actors work to secure the fundamental human rights to safety and an adequate safety net for people who sell sex. By conducting interviews and a literature study with state and non-state actors it has been possible to understand the Swedish sex trade and create an in-depth description of the current situation. The study's result and analysis show that the Swedish sex trade is strongly linked to the feminist perspective. In Sweden, the abolitionist feminist perspective is dominant, which is also reflected in definitions used within this field, legislation, the sex trade via internet and the Swedish safety net. This study highlights that the Swedish sex trade is a complex issue which requires a greater discussion beyond the feminist perspective.

Engelsk titel

The New Swedish Sex Trade - An in-depth investigation

Nyckelord

Sverige; sexhandel; feminism; sexsäljare; mänskliga rättigheter

Ordlista

Eskort - En typ av sexsäljare.

Feminism - En samling rörelser och ideologier som främjar kvinnors rättigheter med fokus på att kvinnans värde och rättigheter ska likställas mannens.

Flickvän upplevelsen - En relation som innefattar sexuellt umgänge och en känslomässig relation mot ersättning.

Grooming - Processen när en vuxen person tar kontakt med barn i ett sexuellt syfte, en förberedelse till sexuella övergrepp mot barn.

KAST (Köpare av sexuella tjänster) - En behandlingsenhet som vänder sig till sexköpare eller personer som har funderingar kring sexköp samt personer som upplever att det har ett sexmissbruk.

Koppleri - Att främja eller på ett otillbörligt sätt utnyttja att en annan person har tillfällig sexuell förbindelse mot ersättning. Även upplåtande av en lägenhet med vetskap om att den används för tillfällig sexuell förbindelse mot ersättning räknas som koppleri.

Människohandel - En organiserad förflyttning av människor som syftar till att utnyttja dem för exempelvis sexuella ändamål.

Sexhandel - När en eller flera personer utför en sexuell handling mot ersättning.

Sexköpslagen - Svenska lagen om förbud mot köp av sexuell tjänst.

Sexsäljare - Person som säljer eller har sålt sex.

Sexuell exploatering - När en person utsätts för blottning eller icke penetrerande former av sexuella övergrepp.

Sugardating - En relation och ett arrangemang där en äldre person uppvaktar en yngre person mot ersättning, båda parterna ingår ett avtal om ersättning, sällskap och sexuellt umgänge.

Innehållsförteckning

1 Inledning	7
1.1 Problemformulering	7
1.2 Syfte	8
1.3 Frågeställning och avgränsningar	9
1.4 Disposition	9
1.5 Uppsatsens terminologi	9
1.6 Bakgrund	10
1.6.1 Sexhandeln via internet.....	12
2 Teori och metod	13
2.1 Teoretiskt ramverk	13
2.2 Analytiskt perspektiv	14
2.2.1 Feminism	15
2.2.2 Abolitionistisk feminism och neo- abolitionistisk feminism	16
2.2.3 Sexarbetarfeminismen	16
2.3 Metod	17
2.3.1 Semistrukturerade och strukturerade intervjuer	18
2.3.2 Litteraturstudie	20
2.3.3 Metod för analysen.....	21
2.3.4 Etiska överväganden.....	21
3 Resultat och analys	23
3.1 Sexköpslagens påverkan på dagens sexhandel	23
3.1.1 Sexhandelns innebörd och definitioner.....	24
3.1.2 Sexköpslagen och avkriminalisering.....	26
3.1.3 Analys - sexköpslagens påverkan på dagens sexhandel.....	29
3.2 Internets påverkan	31
3.2.1 Tillgänglighet och nya former av sexhandel.....	32
3.2.2 Otydligare gränser - sugardejting	33
3.2.3 Analys - internets påverkan	35
3.3 Det svenska skydds nätet	36
3.3.1 Resurserna och verksamheterna	37
3.3.2 Brist på stöd, okunskap och förutfattade meningar	39
3.3.3 Människohandel - ett allvarligt brott.....	41
3.3.4 Analys - Svenska skydds nätet.....	45
4 Avslutning och fortsatt forskning	47

4.1 En problematisk polarisering och mer komplex verklighet	47
4.1.1 Reflektion kring studiens metod	49
4.2 Vidare forskning	50
4.3 Konklusion - en ny sexhandel som måste diskuteras	52
5 Bibliografi	53
Intervjuer	60
6 Bilagor	62
Bilaga 1: Intervjuförfrågan	62
Bilaga 2: Information om kontakt	63
Bilaga 3: Intervjuguide vid semistrukturerade intervjuer	64
Bilaga 4: Mail med strukturerade intervjufrågor	66
Bilaga 5: Studiens informanter	68

1 Inledning

Handel med sex är ett stort, brett och komplext fenomen som både inkluderar människans rätt till sin egen kropp, frihet och rätten till ett liv fritt från diskriminering och utsatthet. Med sexhandel menas sex mot ersättning och är något som kan ske på många olika sätt och omfattar många olika människor. Detta är ett fenomen som kontinuerligt förändras och påverkas av samhällets moraliska uppfattning, sociala bild och perception om människans kropp. Sexhandel är en viktig mänsklig rättighetsfråga som berör flera aspekter av människans grundläggande rätt till liv och frihet men även makt. Eftersom att sexhandeln och perceptionen om sex kontinuerligt förändras är det viktigt att lyfta denna fråga och diskutera den. Därför har denna studie försökt göra just detta.

1.1 Problemformulering

Sexhandel är ett utav världens äldsta samhällsfenomen och ett fenomen som än idag debatteras. Det är ett fenomen som utvecklas och som med tiden, den globala utvecklingen och digitaliseringen blir allt mer varierande och skapar allt fler gråzoner. Denna utveckling påverkar dagens sexhandel, vart den sker men även hur den definieras. Nya former och gränser inom sexhandeln har utvecklats speciellt vad gäller sexhandeln via internet där de fysiska och digitala gränserna samt omfånget är allt otydligare. Sexhandel har varit en fråga präglad av socioekonomiska och moraliska aspekter, en fråga om vad som anses rätt eller fel och en fråga om jämställdhet. Hur stater lagstiftar kring dessa frågor är oftast kopplat till den samhälleliga moralen och synen på sexsäljaren samt rätten till en människas kropp. År 1999 inrättades sexköpslagen i Sverige som ett svar på den rådande situationen. Lagen förflyttade ansvaret och gjorde köparen till den vållande parten i sexhandeln. Denna lagstiftning inrättades både för att hjälpa sexsäljarna men även minska efterfrågan (NE u.å. a). På senare tid har FN, EU och människorättsorganisationer lyft kritik kring sexköpslagen och menat att den indirekt skadar sexsäljarna (Nilsson et al. 2015, s.29; SOU 2010:49, s.16–22,270). Att sexhandeln efter århundraden fortfarande debatteras och att det fortfarande råder en stor efterfrågan på sexköp är problematiskt då det öppnar dörrarna för människohandlare och kopplare. Något som starkt kränker människans grundläggande mänskliga rättigheter.

FN:s deklaration om de mänskliga rättigheterna och Europakonventionen om de mänskliga rättigheterna talar klart och tydligt om människors lika värde oavsett värderingar och

uppfattningar. Utöver människors lika värde betonas även alla människors rätt till säkerhet, frihet från diverse former av slaveri, samt förnedrande behandling där alla ska vara lika inför lagen utan diskriminering och även en social trygghet och fritt val av sysselsättning. FN:s deklarationen talar även om att det ska finnas en respekt för samhället och ett demokratiskt samhälles berättigade krav på moral samt allmän ordning och välfärd (ECHR 2010, s. 7–8,12; FN u.å., s.3–10; Länsstyrelsen 2015, s. 9,40). Vikten av människors lika värde och jämställdhet är något som också genomsyrar FN:s *Sustainable development goals 2030* (SDG). Mål nummer fem är specifikt inriktat på jämställdhet och har växt fram för att främja *empowerment* av kvinnor och flickor samt för att motverka könsdiskriminering i form av orättvisa sociala normer och djupt rotade patriarkala attityder och strukturer. SDG 5.2 och kvinnokonventionen talar specifikt om målet att eliminera all form av våld mot kvinnor och flickor som exempelvis trafficking, sexuell exponering samt utnyttjande av kvinnor och flickor inom sexhandeln (OCHR u.å. a & b; UN u.å.). Då Sverige ratificerat kvinnokonvention gäller även efterlevnaden av detta i Sverige (OCHR u.å. a & b).

Med den kontinuerligt pågående debatten och utvecklingen inom sexhandeln skapas det luckor i forskningen. Länsstyrelsen (2014, s.31–32) belyser befintliga kunskapsluckor och menar att det på grund av fältets bredd och komplexitet saknas forskning inom fältet.

1.2 Syfte

Att sexhandel är en viktig fråga inom mänskliga rättigheter som kräver ytterligare forskning råder ingen tvekan om. Denna studie har bidragit med en minskning av den befintliga kunskapsluckan genom att lyfta fram en lägesbeskrivning av sexhandeln i dagens Sverige.

Syftet med denna studie har därför varit att granska och förstå den svenska sexhandeln genom att undersöka internetns och den svenska sexköpslagens effekter och påverkan på sexhandeln idag. Samt undersöka hur statliga och icke statliga aktörer arbetar för att säkra de grundläggande mänskliga rättigheterna till säkerhet och ett adekvat skyddsnät för personer som säljer sex.

1.3 Frågeställning och avgränsningar

Följande forskningsfrågor har besvarats i denna studie:

- Hur beskriver informanterna den svenska sexhandeln och hur den påverkats av sexköpslagen?
- Hur beskrivs internets påverkan på den svenska sexhandeln?
- Hur ser det svenska skydds nätet ut idag och hur arbetar statliga och icke statliga aktörer för att ge personer som säljer sex rätt till personlig säkerhet och ett adekvat skydds nät?

Sexhandel är ett brett fält som berör flera olika aspekter som till exempel hälsa, sexualitet, pornografi, sexköpare men även annat. Eftersom att detta var en tidsbegränsad studie var det inte möjligt att undersöka sexhandelns alla aspekter. Därav har denna studie avgränsats till den svenska sexhandeln sedan år 1999 fram till idag (år 2020), med fokus på personer som har sex mot ersättning och sexhandelns generella struktur och särdrag. Detta har gjorts genom att fokusera på ett brett nät av statliga och icke statliga informanter som arbetar med sexhandelsfrågan. Genom denna avgränsning har det varit möjligt att bidra till diskursen sexhandel och även presentera en lägesbeskrivning över sexhandeln i Sverige år 2020.

1.4 Disposition

I uppsatsens första kapitel presenteras inledning, syfte, frågeställningar, terminologi samt bakgrund. Andra kapitlet presenterar studiens teoretiska ramverk och analytiska perspektiv samt de valda metoderna. Vidare i tredje kapitlet presenteras studiens resultat och analys. I det avslutande kapitlet diskuteras resultatet, metoderna och vidare forskning presenteras. Fjärde kapitlet avslutas med en kort konklusion.

1.5 Uppsatsens terminologi

Inom detta fält är det viktigt att tala om begrepp. Sex mot ersättning innebär; ersättning i utbyte av olika form av sexuella tjänster. Ersättningen brukar oftast motsvara pengar men kan även vara annat (NE u.å. a). Vad för exakt innebörd sex mot ersättning har och har haft genom historien har varit tydligt i de begrepp som använts i detta fält. Begreppen har haft en tydlig moralideologisk och politisk positionering på både fenomenet sexhandel och de som säljer sex. I Sverige används främst begreppen *prostitution* och *sex mot ersättning* men även

begreppet *sexarbetare* uppkommer. På grund av denna begreppsanvändning har det som forskare varit svårt att hitta en neutral och objektiv yta. Med anledning till detta har begreppen *sexhandel* och *sexsäljare* (*personer som säljer sex*) använts i denna studie. Andra begrepp har endast använts vid citering av respondenter och litteratur. Anledningen till att just dessa begrepp har använts är för att de är mest objektiva. Dessa begrepp förklarar att det är en handel av sex och en försäljning av sex och på så vis inte indikerar om sexhandel är en fråga om arbete (sexarbete) eller ojämna maktstrukturer (prostitution).

1.6 Bakgrund

Sexhandel är en del av den svenska historien och har genom åren haft olika typer av regleringar. Under 1800-talet inrättades en *reglementerad prostitution* som innebar att polis och läkare samarbetade för att registrera, övervaka och undersöka sexsäljare i syfte att förhindra spridningen av sexuellt överförbara sjukdomar. Denna reglering var aktuell i Sverige fram till år 1918. Efter år 1918 var de abolitionistiska värderingarna kvar i det svenska samhället vilket bidrog till att lösdriverilagen användes för att övervaka sexsäljare. Lösdriverilagen innebar att folk kunde bli straffade för att *driva* runt på stan om de var arbetslösa eller hemlösa. Denna lag var aktuell i Sverige ända fram till år 1965 (NE u.å. *a & b*; Stockholmskällan u.å.). Under 1960–1970-talet ökade sexhandeln i Sverige. Detta ledde till att det år 1977 genomfördes en *prostitutionsutredning*, vilket kom att bli Sveriges mest omfattande utredning inom detta fält. Resultatet presenterades i betänkandet; *Prostitution i Sverige: bakgrund och åtgärder* (SOU 1981:71). I betänkande framgick det att sex mot ersättning bör vara straffritt och att andra sociala och juridiska lösningar behövdes för att minska sexhandeln. Utredaren menade att sexhandel är något som inte enbart beror på kvinnorna som säljer sex utan även samhället och dess förändringar, syn på människan, maktförhållandet mellan könen och även synen på sexualitet. För att belysa detta och att sexhandeln styrs av en efterfrågan definierade utredaren begreppet *prostitution* på följande sätt: “*Prostitution föreligger när minst två parter köper respektive säljer sexuella tjänster mot (vanligen) ekonomisk ersättning, som utgör en förutsättning för den sexuella tjänsten*”. Utredaren menade att sexhandel snarare är ett *mänskligt problem* än en kvinnofråga och att det behövdes en satsning på sociala åtgärder som exempelvis uppsökande verksamhet och ingripande mot narkotikamissbruk. Detta eftersom att många av de kvinnor som sålde sex under denna tid även missbrukade narkotika (Länsstyrelsen 2015, s.15; SOU 1981:71, s.14–37; SOU 2010:49, s.64–67).

Sverige fortsatte i detta spår fram till 1993 då en ny utredning, *prostitutionsutrednings betänkande* genomfördes. Denna utredning tillsammans med Kvinnovåldskommissionens slutbetänkande kvinnofrid, SOU 1995:60, kom att ligga till grund för införandet av förbud mot köp av sexuella tjänster (sexköpslagen). Anledningen till att en ny utredning genomfördes var för att sexhandeln hade förändrats, ändrat karaktär och sökt sig till nya vägar. Därav infördes sexköpslagen den 29 maj år 1998. Lagens syfte är att; värna om säljarna, avskräcka köparna samt minska efterfrågan och intresset för organiserad sexhandel och människohandel (Länsstyrelsen Stockholm 2015, s.16; Nilsson et al. 2015, s.28–29; SOU 2010:49, s.45–75). Lagen trädde officiellt i kraft 1 januari år 1999 där det ursprungliga straffet var högst sex månader. Så här lyder lagen idag;

Brottsbalken 6 kap, 11§

Den som, i annat fall än som avses förut i detta kapitel, skaffar sig en tillfällig sexuell förbindelse mot ersättning, döms för köp av sexuell tjänst till böter eller fängelse i högst ett år. Vad som sägs i första stycket gäller även om ersättningen har utlovats eller getts av någon annan. Lag (2011:517) (SOU 2010:49, s.45; Sveriges Riksdag u.å.).

När sex har köpts av en individ som är under 18 år gäller lagen köp av sexuell handling av barn där straffet är upp mot fyra år fängelse (Sveriges Riksdag u.å.).

Sexköpslagen fick ett starkt stöd, senast år 2014 var det 60 procent av männen och 85 procent av kvinnorna i Sverige som var för lagen (Länsstyrelsen 2015, s. 9,40). Sedan lagen trädde i kraft år 1999 har situationen i Sverige förändrats. Länsstyrelsen (ibid, s.9-10,16-21) visar i sin omfattningskartläggning från år 2014 att sexhandeln på gatan minskat sedan år 1995 från 650 till 200–250 personer år 2014. Samtidigt som denna minskning har skett har internet fått en allt mer central betydelse där det har varit möjligt att se en utökning av sexannonser. På åtta år har antalet annonser ökat från 304 till 6965. Det har också varit möjligt att se en trend med allt fler säljare som har en annan nationalitet. Cirka 77 procent av de annonser som finns via internet redogör för säljare med en annan nationalitet än svensk. Vilket enligt länsstyrelsen tyder på en ökning av människohandel för sexuella ändamål i Sverige. De menar att sexhandel och människohandel hänger ihop och att när personer med annan nationalitet upptäcks inom den svenska sexhandeln rör det sig oftast om en människohandel. Länsstyrelsen (ibid) belyser att sexhandel och människohandel är två fenomen som går att skilja men att denna skillnad i vissa fall kan vara ytterst otydlig, vilket gör att dessa två fenomen kategoriseras tillsammans under begreppet sexuell exploatering.

För att behålla objektiviteten kommer sexhandel och människohandel i denna uppsats att ses som två separata fenomen. Undantag för resultatet och analysen där respondenternas och litteraturens syn på detta har redovisats.

1.6.1 Sexhandeln via internet

Internet har blivit en ny och viktig arena för både överenskommelser om försäljning och köp av sex, men även som en arena för nya former av virtuell sexhandel där utbytet sker via internet och webbkamera (Länsstyrelsen 2015, s.19–20; NE u.å. a, SOU 2010:49, s.17,19,270). Internet har blivit en källa där det är möjligt att nå många personer på kort tid och där ett stort flöde och utbyte av information sker. Som nämnt ovan har antalet annonser ökat, men trots denna utökning så är det inte möjligt att avgöra om antalet personer som säljer sex ökat. Anledningen till detta är att samma telefonnummer tenderar att användas i flera annonser (Länsstyrelsen 2015, s.10,16-22,45-46; SOU 10:49, s.107–110)

Dessa nya former av sexhandel har blivit allt mer synliga med teknologins utveckling och internets tillgänglighet. Detta är något som bland annat uppmärksammats av svensk media där främst fenomenet sugardating lyfts fram som en ny form av sexhandel som lockar en allt yngre population. Sugardating beskrivs som ett tillfälle för unga personer att träffa någon äldre person som är villig att betala för olika nöjen eller materiella saker i utbyte mot sällskap som enligt media i de flesta fall leder till sex (Sveriges radio 2019; SVT 2019). Caroline Engvall (2015, s. 119-121,180-190) belyser att internet som en arena för anonymitet och tillgänglighet har bidragit till att många unga och barn utsätter sig själva för risk. Både medvetet och omedvetet.

Internet har blivit en viktig social arena där både unga och sexsäljare anonymt kan etablera kontakt med sexköpare. För unga behöver det inte alltid röra sig om att sälja sex utan i många fall rör det sig om sexuell exponering i form av avklädda bilder som både läggs upp frivilligt eller genom övertalan vid exempelvis grooming (Allmänna barnhuset 2015, s.4,22–57,80; Engvall 2015, s.9-11,39,55-65; Länsstyrelsen 2015, s.28–29; SOU 2010:49, s.19,105,115–116).

2 Teori och metod

I detta kapitel kommer det teoretiska ramverket och de teoretiska perspektiven att presenteras. Detta följs sedan av en beskrivning av uppsatsens metod.

2.1 Teoretiskt ramverk

Sexhandel har i årtionden varit en debatterad fråga i Sverige och år 1999 reglerades den svenska sexhandeln med hjälp av sexköpslagen. Lagen bidrog till en stor samhällelig förändring där vållandet i sexhandeln har förflyttats från säljaren (oftast kvinnan) till köparen (oftast mannen). Detta innebar att det blev olagligt att köpa sex, men fullt lagligt att sälja. Lagen skulle på detta sätt skydda den mest utsatta parten inom sexhandeln, det vill säga säljaren. Tanken med lagen var att bidra med en tryggare miljö för de som säljer sex, förändrade attityder kring sexhandel samt bidra till jämställdhet (Coy et al 2016 s. 1–6; Levy et al 2014 s. 593,597; Månsson 2018 s.52-53,79,98-102,128,170-175; Vanwasenbeeck 2017 s.1632)

Trots detta har lagen sedan dess tillkomst ifrågasatts av forskare och människorättsorganisationer. Det som ifrågasätts är hur denna typ av lagstiftning egentligen påverkat de som säljer sex. Forskare menar att de som säljer sex under sexköpslagen blir utsatta, diskriminerade och deras hälsa sätts i fara. I och med att köpandet blivit kriminaliserat så är tiden för mötet med köparen kortare och hastigare vilket gör att fler går med på samlag utan skydd, något som också ökar risken för HIV och könssjukdomar. Utöver detta möts de som säljer sex av ett stigma från både polis, sjukvården och socialtjänsten där vissa har upplevt att de måste inta en roll som offer för att få den hjälp de behöver (Kismödi et al 2015, s.252–261; Levey et al 2014 s.593–604; Phipps 2017 s.306–312; Rissel et al 2018, s. 81–86; Vanwesenbeeck 2017 s.1631–1638). Sexköpslagens motståndare belyser att det inte ska vara sex som är kriminaliserat, utan brott som övergrepp, våldtäkt och liknande. En viktig faktor i denna diskurs är definitionen av den person som säljer sex, vissa menar att den som säljer sex bör ses som en *sexarbetare* och inte en *prostituerad*. Detta både för att minska stigmatiseringen, främja dessa personers mänskliga rättigheter och skapa ett skyddsnät för de som väljer att arbeta med detta eller av olika anledningar hamnar där. Andra menar att det är fel att använda sig av benämningen arbetare eftersom att det normaliserar sexhandeln och bortser från *prostitution* som ett fenomen i samhället (Holmström et al 2017, s.82-83,90-101;

Levy et al 2014, s.593–604; Månsson 2018 s.52-53,79,102-170,175,285-286; Phipps 2017 s.306–312; Vanwesenbeeck 2017, s.1631–1638).

Tidigare forskning lyfter även att det har skett ett rumsligt byte, det vill säga att sexhandeln har förflyttats från gatan till internet till följd av sexköpslagen men även globaliseringens och teknologins utveckling. Utöver en ökad mängd annonser om pornografi och eskort så har internet även genererat nya fenomen som exempelvis flickvännen upplevelsen (se ordlista) och sugardating. Dessa fenomen beskrivs som sällskap i utbyte av pengar där det i förväg ömsesidigt avtalas om både termer för sällskap samt sexuella och intima aktiviteter. Tidigare forskning visar att dessa upplevelser och dejting nästan alltid inkluderar sexuella tjänster oavsett om avtalat eller inte. Flera forskare visar att många i dagsläget väljer att använda sig av internet för sexhandel. Detta eftersom att det är lättillgängligt och anonymt. Denna tillgänglighet är något som har lockat en allt yngre befolkning och bidragit till att många ungdomar använder internet som en portal för sexuell exponering och för att sälja olika former av sex (Allmänna barnhuset 2015, s.4,22,33-36,45-80; Holmström et al 2017, s.90–101; Månsson 2018 s.60-77,97-103,121; Nayar 2017, s.335–345).

Den tidigare forskningen visar att situationen kring sexhandeln är relativt svartvit och att sexhandeln endast ses från två perspektiv, antingen som ett arbete eller som en fråga om våld och ojämna maktstrukturer (Nilsson et al. 2015, s.28). Denna uppsats kommer därför att använda sig av dessa två aspekter i form av två feministiskt analytiska perspektiv. Nämligen den abolitionistiska feminismen och sexarbetarfeminismen. Eftersom att den tidigare forskningen tydligt visar att det främst är dessa två perspektiv som dominerar detta fält var det en självklarhet att använda sig av dessa perspektiv även i denna studie för att undersöka den svenska sexhandeln idag.

2.2 Analytiskt perspektiv

Den tidigare forskningen om den svenska sexhandeln belyser flera av feminismens centrala frågor som exempelvis jämställdhet, maktstrukturer och kvinnans basala rättigheter. Till följd av detta kommer denna studie att utgå från den feministiska teorin som analytiskt perspektiv kombinerat med diskursanalys som den analytiska metoden (se 2.3.3).

2.2.1 Feminism

Feminismen som vi känner till den idag, har utvecklats under många år och som forskare definierat det, kommit i olika *vågor*. Den första vågen uppstod under mitten av 1800-talet och kännetecknas av bland annat de brittiska suffragetterna och deras frammarsch för kvinnors rättigheter. Dessa kvinnors agerande ledde till den första vågens generella drag, vilket var att framhäva vikten av de sociala, ekonomiska och politiska strukturerna som formar rådande könsroller och maktstrukturer i samhället. De menade att dessa strukturer bidrog till ojämnt fördelade sociala förhållanden. Detta var något som också framgick tydligt vad gäller sexhandeln under denna period. I och med att feminismens syfte under denna period var att minska diskriminering och främja kvinnans sociala förhållande hade denna period en avgörande påverkan för sexhandelns abolitionistiska (avskaffande) rörelsen vilket så småningom ledde till den abolitionistiska lagstiftningens framväxt i Europa (Alvesson et al. 2017, s.340; Garofalo Geymonat 2016, s.91–92; Gemöze 2015, s. 19; Giddens et al. 2013, s..421; Maschi et al. 2014, s. 152–155; Mies et al. 2014, s. 7; Sweetman 2013, s. 2).

Den andra vågen ägde rum under 1970-talet. Denna våg bidrog till att marginalisering och diskriminering av kvinnor erkändes och hamnade på både organisationers och staters agendor. En allt mer liberal feminism växte fram där kvinnors rättigheter kom att främjas genom lagar och reformer. I samband med den liberala feminismen påverkades även sexhandeln. Den andra vågens feminister allierade sig med sexsäljarna och menade att den dåvarande abolitionistiska lagstiftningen endast bidrog med konsekvenser för sexsäljarna (Garofalo Geymonat 2016, s.92; Giddens et al. 2016, s.421; Maschi et al. 2014, s. 153; Mies et al. 2014, s. 12; Sweetman 2013, s. 2). En anledning till detta var den socialistiska feminismens framväxt under denna period. Där den socialistiska feminismen menade att kapitalismen bidrar till ekonomiska och materiella faktorer som i sin tur bidrar till mäns patriarkala roll och diskriminering av kvinnor. Med andra ord ansåg feministerna under denna period att om klasskillnaderna upplöstes så skulle även skillnaderna mellan könen att raderas ut (Alvesson et al. 2017, s.340; Giddens et al. 2016, s.421–422; Maschi et al 2014, s. 153; Mies et al. 2014, s. 12).

Den tredje vågen uppstod under 1990-talet och pågår än idag. Denna våg inkluderar aspekter om marginalisering och vilka personer som anses vara marginaliserade i den nutida sociala kontexten. Med inspiration av globalisering, multikulturalism, etc. uppstod nya feministiska

teorier som exempelvis queerteorin som ifrågasätter de traditionella könsidentiteten och könsrollerna (Giddens et al. 2016, s. 422–430; Östergren 2008, s.307).

2.2.2 Abolitionistisk feminism och neo- abolitionistisk feminism

Det var under den tredje vågen av feminism som den abolitionistiska feminismen skapades som en fristående teori. Denna feminism är starkt kopplad till radikalfeminismen där kvinnan anses vara offer för mannens patriarkala roll. Den abolitionistiska feminismen förknippar sexhandel med mäns våld mot kvinnor och utnyttjande av de personer som säljer sex samt anser att detta både är en orsak och verkan av ett ojämställt samhälle. De menar även att all typ av sexhandel bör elimineras och att detta är något som både de som säljer och köper sex bör inse. Den samtida abolitionistiska feminismen som ofta är synlig på institutionell nivå har skapat ett tydligt och konkret reformprogram, där sexköparna kriminaliseras. Som nämnt ovan var det Sverige som var ledande i denna reform år 1999 med införandet av sexköpslagen. Enligt den neo- abolitionistiska feminismen menas att den som köper eller försöker köpa sex utövar en våldshandling som är straffbar enligt lag. Detta gör att den svenska sexköpslagen ses som neo- abolitionistisk då lagstiftningen till skillnad från det abolitionistiska tänkandet straffar kunden och inte säljaren (Garofalo Geymonat 2016, s. 14; 94–95; Nilsson et al. 2015, s.28–29; Östergren 2008, s.40–44,102,179,242,303).

2.2.3 Sexarbetarfeminismen

Sexarbetarfeminismen ställs ofta mot den ovanstående abolitionistiska feminismen (även sett i den tidigare forskningen ovan). Dessa två teorier är varandras motpoler.

Sexarbetarfeminismen är knuten till sexarbetarrörelsen som anser att försöken att eliminera sexhandeln uppifrån endast kan skada och vara farligt. De menar att lagstiftningar som den svenska sexköpslagen inte hjälper personer inom sexhandel utan snarare skadar dem, gör dem stigmatiserade, diskriminerade och utan den hjälp som lagen utlovat. Enligt sexarbetarfeminismen det är en nödvändighet och möjlighet att förbättra livet för sexsäljarna. Sexarbetarfeminismen menar att åtgärder borde riktas helt åt att förbättra situationen och villkoren för de personer som säljer sex. De anser att sexköp bör avkriminaliseras och att mer resurser bör satsas på skadebegränsningar, skapandet av fackföreningar, stärka skyddsnätet och kampen mot kvinnors fattigdom. Detta menar de minskar stigmatiseringen, diskrimineringen och hjälper kvinnorna i dessa situationer att få sin basala mänskliga rättigheter tillfredsställda som exempelvis att själva få välja vad de ska göra med sin kropp

och vilket yrke de ska utöva (Garofalo Geymonat 2016, s.15-18,94-95; Nilsson et al. 2015, s.28–31; Östergren 2008, s.49,181,196,204-229,246,263,285-307)

Det feministiska perspektivet visar tydligt att den historiska synen på sexhandel har haft en stark koppling till de feministiska värderingarna som råder i samhället. Med hjälp av det feministiska perspektivet som verktyg för analysen i denna studie har det varit möjligt att tolka den svenska sexhandeln och skapa en lägesbeskrivning.

2.3 Metod

För att uppfylla studiens syfte och besvara frågeställningarna har empiriskt material samlats in genom kvalitativa empiriska semistrukturerade intervjuer och strukturerade intervjuer samt en litteraturstudie. Anledning till att intervjuerna kompletterades med en litteraturstudie var för att få en så tydlig och bred bild över den svenska sexhandeln som möjligt. Studiens syfte var att granska och förstå den svenska sexhandeln och på sätt utforma en lägesbeskrivning, därav var det nödvändigt att intervjua lämpliga aktörer som arbetar inom detta fält i Sverige. På grund av detta var en kvalitativ studie av högst lämplighet. Syftet med en kvalitativ studie är att beskriva eller tolka fenomen men även att förstå och förklara både upplevelser, erfarenheter och fenomen. En kvalitativ studie tillåter djupgående undersökningar, där berörda aktörers erfarenhet och uppfattning lyftas fram. Med andra ord fokuserar den kvalitativa ansatsen på att tolka och skapa mening samt bidra till förståelse i människors subjektiva förståelse av omvärlden. Studiens inledande fas i form av en litteraturoversikt bidrog till de ovanstående teoretiska perspektiven som har använts för att strukturera och analysera den insamlade data. Genom att använda ett induktivt arbetssätt har studien öppnat upp för en bättre förståelse av den svenska sexhandeln och genererat en lägesbeskrivning av dagens situation (Alvesson et al. 2017, s.12–19; Forsberg et al. 2016, s.38,44–45,117; McConnell et al. 2018, s.70–71).

Utöver detta har även litteratur i form av tidigare forskning, böcker och adekvata webbplatser använts i de första två kapitlen, denna litteratur samlades främst in digitalt. För att försäkra att litteratur som har använts har varit relevant har följande kriterier använts vid sökning: litteratur i form av artiklar måste vara vetenskapligt granskade, litteraturen ska helst inte vara äldre än 20 år och litteraturen måste beröra det relevanta ämnet. Metoderna för insamling av empirisk data och för analys presenteras mer utförligt här nedan.

2.3.1 Semistrukturerade och strukturerade intervjuer

Den huvudsakliga metoden i denna studie har varit kvalitativa semistrukturerade intervjuer genomförda via telefon. Syftet med intervjuerna var att få en så bred bild och förståelse för den svenska sexhandeln i dagsläget som möjligt. Vilket gör att intervjuerna i sig var av induktiv karaktär (McConnell et al. 2018, s.71). På grund av den utsatta tidsramen för studien var målet att inom loppet av cirka åtta veckor boka in så många intervjuer som möjligt och sedan genomföra dessa. Dock var det tydligt redan från början att det skulle vara svårt att kunna genomföra en större mängd intervjuer då många personer, organisationer och föreningar inte hade möjlighet att delta. Därför bestämdes sju intervjuer som ett minimum. Slutresultatet blev dock tio intervjuer genomförda med hjälp av tre olika metoder.

Inför denna studie gjordes ett strategiskt urval av kandidater till intervjuerna. Denna typ av urval var lämpligt då syftet var att intervjua statliga och icke statliga aktörer. För att hitta dessa personer användes Google som sökmonitor där sökord som; sexhandel, sexköpslagen och sexhandel via internet användes. Dessa sökord ledde till en stor del nyhetsartiklar där det ofta hade skett intervjuer med olika aktörer inom detta fält. Med andra ord bidrog dessa sökord till en snöbollseffekt som bland annat ledde till många organisationer och även NMT-Nationellt metodstöd mot prostitution och människohandel, där majoriteten av respondenterna hittades (Forsberg et al. 2016, s.128–129; McConnell et al. 2018, s.80). När lämpliga och strategiskt utvalda personer hittats skickades en intervjufrågan via mail (se bilaga 1). Intervjufrågan innehöll information om studiens syfte, om intervjuerna och om integritet (McConnell et al. 2018, s.84). För myndigheter och organisationer som endast hade en generell mailadress skickades en förfrågan om information om kontakt (se bilaga 2).

När lämpliga kandidater hade hittats var det tydligt att majoriteten av intervjuerna inte kunde genomföras i person. Detta bidrog till att det presenterades två-tre olika former av intervjuer beroende på respondentens geografiska position. För de personer och organisationer som befann sig i Stockholm presenterades tre alternativ av intervju; i person, telefonintervju och intervju via mail. För alla som var verksamma på annan ort i Sverige presenterades två alternativ; telefonintervju och intervju via mail. Detta bidrog till att intervjuerna genomfördes genom tre olika metoder.

<u>Namn och befattning</u>	<u>Myndighet/organisation</u>	<u>Intervjuform</u>
Maria Aldén - regionskoordinator mot prostitution och människohandel i region Nord	NMT- Nationellt metodstöd mot prostitution och människohandel	Semistrukturerad telefonintervju
Rebecka Andersson - verksamhetsutvecklare förebyggande arbete	Unizon	Strukturerad intervju via mail
Johan Christiansson - kvalificerad utredare, prostitution och människohandel	Jämställdhetsmyndigheten	Semistrukturerad telefonintervju
Elisabeth Lundqvist - regionskoordinator mot prostitution och människohandel i Stockholm	NMT- Nationellt metodstöd mot prostitution och människohandel	Semistrukturerad intervju i person
Eva Norlin - regionskoordinator mot prostitution och människohandel i region Nord	NMT- Nationellt metodstöd mot prostitution och människohandel	Strukturerad intervju via mail
Sara Olsson - regionskoordinator mot människohandel i region Syd	NMT- Nationellt metodstöd mot prostitution och människohandel	Semistrukturerad telefonintervju
Mats Paulsson - senior utredare, prostitution och människohandel	Jämställdhetsmyndigheten	Semistrukturerad telefonintervju
Lena Pettersson - regionskoordinator mot prostitution och människohandel i region Öst	NMT- Nationellt metodstöd mot prostitution och människohandel	Strukturerad intervju via mail
Anna Runesson - regionskoordinator mot prostitution och människohandel i Region Mitt	NMT- Nationellt metodstöd mot prostitution och människohandel	Semistrukturerad telefonintervju
Mia Schyberg - regionskoordinator mot prostitution och människohandel i region Bergslagen	NMT- Nationellt metodstöd mot prostitution och människohandel	Semistrukturerad telefonintervju

Tabell 1: Genomförda intervjuer och dess intervjuform.

De semistrukturerade telefonintervjuerna gjorde det möjligt att utgå från den semistrukturerade intervjumetoden. Den största skillnaden mellan intervjuerna via telefon och intervjun i person var möjligheten att tyda kroppsspråk. Vid telefonintervjuerna var det inte möjligt att se respondenten och då inte fånga upp reaktioner och kroppsspråk på samma sätt som vid en intervju i person. Reaktioner fångades istället upp via exempelvis tonen och volymen på respondentens röst men även genom uttal. När det kommer till intervjuerna via mail var inget av detta möjligt vilket bidrog till en självklarhet att dessa intervjuer skulle var av strukturerad karaktär (se bilaga 4). De strukturerade intervjuerna hade förutbestämda frågor som ställdes i en specifik och strukturerad ordning (Forsberg et al. 2016, s.119–122; Frankfort-Nachmias et al. 2015, s. 194; McConnell et al. 2018, s. 73–74).

Den semistrukturerade intervjumetoden tillät flexibilitet i form av följdfrågor samtidigt som den tillät kontroll och struktur av frågorna. I denna studie var utgångspunkten en flexibel

guide med ett par centrala frågor vilka fungerade som en checklista (se bilaga 3). Frågorna som ställdes under intervjuerna var öppna i den utsträckning som var möjlig, vissa intervjuer ledde till att det oavsiktligt ställdes delvis mindre öppna frågor (dessa frågor och svar exkluderades ur resultatet). Detta bidrog till att den ursprungliga guiden till intervjuerna vid flera tillfällen skrevs om för att bibehålla den öppna strukturen (Coomans et al 2009, s. 154; Mikkelsen 2005, s.89, 169; McConnell et al. 2018, s. 74–80). Den kontinuerliga ändringen av guiden ledde till att svaren blev mer relevanta och att det blev enklare att ställa följdfrågor samt hålla intervjuerna vid liv (Fangen et al. 2013, s.61, 67). Alla semistrukturerade intervjuer transkriberades sedan för att det skulle vara möjligt att analysera dem.

2.3.2 Litteraturstudie

Den sekundära metoden i denna studie har varit en litteraturstudie. Som tabellen ovan visar har majoriteten av intervjuerna varit med myndigheter. Det är många fler som arbetar med dessa frågor och inom detta fält. Eftersom att flera organisationer och aktörer har varit för överbelastade för att delta i en intervju så kommer litteraturstudien bestå av den information som finns tillgänglig via deras hemsidor, rapporter och böcker. För att samla in lämpliga data för denna studie har datainsamlingen utgått från studiens syfte. Genom att till en början använda Google databas för insamlandet av material har det varit möjligt att hitta relevant information. Sökorden som har använts har varit; svenska sexhandeln, sexköpslagen, sugardating och sexhandel via internet. Dessa sökningar bidrog även till en så kallad snöbollseffekt. Det vill säga att nyhetsartiklar, hemsidor och dylik genererade nya sökord och konkret material till denna studie. Utöver Google så har rekommendationer från de aktörer som inte haft möjlighet att delta, granskats och använts.

Följande inklusionskriterier användes för att hitta lämpliga informanter; det ska vara en person/organisation/förening som arbetar med dessa frågor(representativitet), informationen ska tala om sexhandeln i Sverige (meningsfullhet), det ska vara trovärdigt och det ska vara aktuellt. All information som inte uppfyller dessa kriterier har exkluderats (Forsberg et al. 2016, s.63-64,126-128; GU 2015, s.7–8). Informanterna som uppfyllde dessa inklusionskriterier kan delas i tre kategorier; statlig, ideell och individ.

- Statlig: Evonhuset, Mikamottagningarna.
- Ideell /frivillighetsorganisationer: Amnesty international, Ellencentret, Fuckförbundet, Inte din hora, Novahuset, RFSL, Sveriges Kvinnolobby och Talita.

→ Individ: Simon Häggström.

Data från dessa informanter bidrog till en översikt över det relevanta materialet, som i sin tur bearbetades och analyserades genom en systematisk och kritisk granskning utefter studiens frågeställningar och syfte. Genom att systematiskt dela in det relevanta materialet efter kategorierna; fråga ett, fråga två, fråga tre, relevant under flera frågor och övrigt, har detta material analyserats och bidragit till en bredare verklighetsbeskrivning av den svenska sexhandeln (Forsberg et al. 2016, s.30–31,126; GU 2015, s.8–9). Litteraturstudien har sedan tillsammans med intervjuerna analyserats diskursanalytiskt ur ett feministiskt perspektiv.

2.3.3 Metod för analysen

Resultatet i denna studie har analyserats utifrån de feministiska perspektiven genom en diskursanalytisk metod. En diskurs innebär en uppsättning av formuleringar och antaganden som föreslår ett språk för att tala om en given företeelse i ett givet sammanhang (Fangen et al.2013, s.270). Med andra ord syftar en diskursanalys till att lyfta den detaljerade förståelsen av språk och text i en social miljö (Alvesson et al. 2017, s.329–333). Det vill säga att texter, samtal, intervjuutsagor och annat språkligt uttryck studeras. Språket som studeras anses både konstruerat och konstruerande där samma fenomen kan beskrivas på flera olika sätt. Syftet med denna analysmetod är en närmare granskning av nyanser, motsägelser och vaghet i olika redogörelser. Med andra ord hur utsagor är organiserade, detaljerna i dessa och vad som faktiskt sagts eller skrivits. En diskursanalys påpekar att människor via språk bidrar till konstruktionen av den sociala världen och de sociala konstruktionerna. Den syftar till att visa hur språkets både sociala, politiska, historiska och kulturella sammanhang påverkar vilka betydelser och innebörder som skapas. Diskurser är specifika sätt att se på världen som tjänar vissa givna typer av maktförhållanden (Alvesson et al. 2017, s.334–336; Fangen et al.2013, s.271,279). För att analysera resultatet har diskursanalys kombinerat med de feministiska perspektiven att använts. Syftet med tillämpningen av denna metod var att lyfta fram hur språket bidragit till de sociala konstruktionerna om sexhandeln i Sverige. Men även att lyfta fram dagens viktigaste aspekter av fenomenet sexhandel med hjälp av de teoretiska perspektiven och på så sätt besvaras studiens syfte.

2.3.4 Etiska överväganden

Vid intervjuerna har det även varit viktigt att tänka på de etiska aspekterna som exempelvis kontexten och integriteten. Alla respondenter informerades om syftet med studien samt hur

informationen från deras intervjuer skulle användas och framställas. Varje respondent informerades om att intervjun skulle dokumenteras och alla som deltog i en semistrukturerad intervju blev tillfrågade om det var okej att spela in intervjun. Lika så tillfrågades respondenterna om deras namn och befattning fick presenteras i studien eller om de föredrog att vara anonyma (Fangen et al. 2013, s. 67–68; McConnell et al. 2018, s. 73, 75, 80). Detta var något som genomfördes både via intervjufrågningarna som skickades ut (se bilaga 1) men även innan varje intervju (se bilaga 2). Det är viktigt att som forskare vara försiktig och inte påträngande för att inte skada eller uppröra deltagarna i studien. Vid intervjuerna var det därför viktigt att hålla frågorna objektiva (Fangen et al. 2013, s. 67; McConnell et al. 2018, s. 73, 75, 83–84). I genomförandet av litteraturstudien har inklusionskriterierna varit av stor vikt. Detta eftersom att det ur en etisk synpunkt var viktigt att endast inkludera de informanter som var verksamma inom detta fält men som även var pålitliga.

3 Resultat och analys

I detta avsnitt kommer studiens empiriska material att redogöras. Genom att presentera delar av de utförda intervjuerna och litteraturstudien kommer uppsatsen syfte och frågeställningar att besvaras. Resultatet kommer genomgående att analyseras med hjälp av det feministiska ramverket och perspektiven genom en diskursanalytisk metod.

Resultatet kommer att presenteras utifrån syftets och forskningsfrågornas teman; sexköpslagens påverkan på dagens sexhandel, internets påverkan och det svenska skydds nätet. Dessa teman är sedan indelade i ytterligare delavsnitt. Ett stort utrymme kommer att ges till delavsnittet människohandel. Detta eftersom att människohandel för sexuella ändamål var ett stort genomgripande ämne både i intervjuerna och litteraturen. Utöver detta utgör citat från både respondenterna och litteraturstudien stor del av resultatet då en stor del av citaten är självtalande. För en kort beskrivning av alla informanter se bilaga 5.

3.1 Sexköpslagens påverkan på dagens sexhandel

Den svenska sexhandel har en lång historia och är ett fenomen som förändrar form och struktur med tidens gång men som även påverkas av samhällets utveckling av moraliska värderingar, politiken och kulturen. Sedan år 1999 har den svenska sexhandeln speglat sig i den svenska sexköpslagen. Statliga och icke statliga aktörer inom fältet talar om lagen och dess effekter och påverkan på den sexhandel som sker i Sverige. Dessa effekter berör både definitionen av centrala begrepp inom sexhandeln, nya arenor, människohandel och skydds nätet som finns för personer som säljer sex.

Trots att lagen har ett starkt stöd i Sverige, har kritik om lagen växt fram (Fuckförbundet u.å. *b*; RFSL u.å. *a*). Flera människorättsorganisationer som exempelvis Amnesty international menar att lagen har en indirekt negativ effekt på sexsäljare vilket gör att de inte får sina mänskliga rättigheter tillfredsställda och därav förespråkar de en avkriminalisering (Amnesty 2016). Denna kritik har även uppmärksammats här i Sverige av främst Fuckförbundet (Fuckförbundet u.å. *b*). Den svenska Amnesty sektionen säger att de står bakom Amnesty internationals policy om avkriminalisering, men tar avstånd från just avkriminaliseringen av sexköp (Amnesty u.å.). Johan Christiansson (2020) beskriver att sexhandel är en stor och komplicerad fråga och att det bör finnas en diskussion om detta idag.

Det är väldigt komplext och jag kan tycka att det kan bli väldigt besvärligt när det blir så polariserat som det blir [...] Man borde kunna ha en diskussion kring sakernas tillstånd och varför man tycker som man gör för att kunna hävda saker och ting. Det hoppas man på egentligen. Men också att det är en så pass laddad fråga och där det finns väldigt starka och olika åsikter faktiskt (Christiansson 2020).

3.1.1 Sexhandelns innebörd och definitioner

Dagens sexhandel i Sverige kan som nämnt ovan beskrivas med hjälp av en rad olika faktorer. Elisabeth Lundqvist (2020) berättar att det idag finns en fördomsfullhet kring vad sexhandel innebär och att den typiska bilden inte kan appliceras på dagens sexhandel: ”*Det är inte det här klassiska att stå på Malmskillnadsgatan längre, utan det är det här andra*” (ibid). Även RFSL (2019 a) beskriver att dagens sexhandel ser annorlunda ut. Enligt RFSL (ibid) är sexhandeln överrepresenterad av hbtq - personer. 17, 5 % av de personer som har sex mot ersättning i Sverige består av homo-och bisexuella samt transpersoner, antalet kvinnor respektive män utgör 1,5 % respektive 1 % och resterande 70–80 % består av migranter. Anna Runesson (2020) belyser även att sexhandeln via internet är överrepresenterad av unga män, pojkar som säljer sex. Dock förklarar Sveriges kvinnolobby (u.å. d) att den exakta siffran om hur många sexsäljare som finns idag är okänd och att detta beror på att det finns ett stort mörkertal. Simon Häggström (2016, s.51,68–73,388) förklarar att det idag är många olika människor som säljer sex av många olika anledningar och att varje individ har sin egen berättelse.

Eftersom att sexhandeln har förändrats och innefattar många olika människor, har definitionen och centrala begrepp blivit allt viktigare. Majoriteten av aktörerna som omfattas av denna studie använder sig främst av uttrycken att *befinna sig i prostitution* eller *sex mot ersättning*. Rebecka Andersson (2020) från Unizon berättar att dem har valt att använda sig av begreppet *befinna sig i prostitution* eller *vara utsatt i prostitution*. De har valt att använda dessa benämningar eftersom att dem anser att sexhandel är en del av mäns våld mot kvinnor samt att handel med kvinnors kroppar aldrig är okej. Sara Olsson (2020) berättar att även om ett begrepp eller en benämning används är det fortfarande viktigt att vara lyhörd och lyssna på individen som sökt hjälp och hitta ett gemensamt språk så att det inte uppstår ett stigma.

Personer som har erfarenhet av sex mot ersättning. Men sen är det också så att vi får variera och anpassa oss utifrån personer vi möter och vilka begrepp de använder. Vi får vara lyhörda inför individen. Det är viktigt att lyssna på individen. För det kan vara en

person som utåt sätt ser ut som sex mot ersättning men att det handlar om att den är utsatt för brott. Det handlar om att ta reda på hur det är. Det är ett brott att köpa sex men det kan handla om att personen ser det som att de säljer sex och andra ser att de är utsatta för brott. Där handlar det också om att: om du skulle säga att de är prostituerad så skulle de kanske inte känna igen sig med den beskrivningen. Det blir exkluderande och det finns ett stigma [...] Där handlar det om att hitta ett gemensamt språk (Olsson 2020).

Även Runesson (2020) påpekar att det gäller att var försiktig med begrepp och att de kan missuppfattas, speciellt när det gäller ungdomar.

[M]an måste vara jättenoga när man pratar med ungdomar först och främst definiera vad menar du med sex och vad menar jag med sex. Det är väldigt många ungdomar som tycker att oralsex inte är sex, det är en avsugning. Dom pratar om penetrativt sex som samlag, då har man sex. Så där måste man verkligen prata om vad menar du, vad menar jag. Sen också använda ungdomarnas ord för att komma vidare någonstans. För skulle jag stå där och prata ett vuxenspråk eller börja moralisera då tappar jag dom direkt. Då är dom så här; 'du fattar ingenting', så där måste man vara jättenoga. För att det kan vara så att dom här ungdomarna gått in i det här frivilligt och gör det för att dom vill ha dom här pengarna. Sen finns de som är extremt utsatta och då kan man också börja prata om att du är faktiskt brottsoffer, det är faktiskt någon annan som har köpt din kropp det gör dig till brottsoffer i det här. En del kan känna att det blir en upprättelse för dom att dom kan säga; 'aha är det så' (Runesson 2020).

Fuckförbundet är en av aktörerna i Sverige som menar att begreppet *sexarbete* bör användas, de uttrycker på sin hemsida att detta begrepp omfattar olika personer med olika erfarenhet inom sexhandeln (Fuckförbundet u.å. c). Runesson (2020), Lundqvist (2020) och Häggström (2016, s.105) menar att begreppet *sexarbete* inte är applicerbart då det sällan handlar om en jämställd situation mellan den som säljer och den som köper. De menar att det aldrig kan vara som ett vanligt arbete eftersom att det då skulle normalisera sexhandelns *hemska värld* och sexsäljranas utsatthet. Talita (u.å. c) beskriver att det möjligen finns personer som frivilligt säljer sex men att de som organisation inte har träffat på en sådan person som på insidan mår bra av att sälja sex. Även Sveriges Kvinnolobby ställer sig kritiskt till begreppet *sexarbete*. De menar att "*prostitution måste benämnas för vad det är, en kränkning av de mänskliga rättigheterna*" (Sveriges Kvinnolobby u.å. b). Mats Paulsson (2020) menar att det kan vara svårt att hitta ett gemensamt begrepp som inte upprör men som samtidigt är *vettigt*.

Förutom begrepp och benämningar så belyser både Lundqvist (2020), Ellencentret (u.å. *b*), Svenska Kvinnolobbyn (u.å. *c*) och Talita (2019) att sexhandeln i dag kan se olika ut och finnas på olika arenor och i olika form. Ellencentret (u.å. *b*) beskriver att sexhandeln idag kan ske på internet, gatan, i skolan, hotell, barer och andra arenor också. De talar även om att ersättning inte alltid behöver vara pengar, det lika gärna kan vara ersättning i form av saker som kläder, alkohol, resor, tjänster eller annat. Lundqvist (2020) beskriver att hon mött personer som istället för pengar fått ersättning i form av en mobiltelefon och tillfälligt boende i utbyte mot sex. Hon berättar att även detta är sex mot ersättning och det är på det här sättet sex mot ersättning kan se ut idag.

Talita (2019, s. 47–49) belyser genom sin forskning även kopplingen mellan *pornografi och andra delar av sexindustrin*. I studien presenterar de att många kvinnor som medverkar i pornografi och striptease, även tenderar att sälja sex. De lyfter bland annat fram två specifika klubbar i Stockholm där det är väl känt att folk köper sex. En av deras intervjupersoner beskriver hur majoriteten av tjejerna i en Stockholmsklubb som arbetar med striptease säljs av managern och att besökarna är medvetna om detta. En av deras informanter berättar även hur kvinnors utländska bakgrund var ett *tydligt tecken* på att kvinnan erbjöd *full service* (såld sex). Talita (ibid) beskriver vidare i studien att desto mer sårbar en kvinna är desto svårare är det att säga nej till sexköpare. De talar om att gränsen flyttas lätt om kvinnorna i pornografin befinner sig i en sårbar situation och är i desperat behov av pengar. Lundqvist (2020) belyser att sexhandel förändras och intar nya former men att det fortfarande är skadligt, *”Bara för att prostitutionen har förändrat form så är det fortfarande lika farligt och det är lika kränkande för individen och det är lika skadligt. Både fysiskt och psykiskt. Men det är viktigt att veta att det är klart att det förändras men det är fortfarande lika skadligt.”* (ibid).

3.1.2 Sexköpslagen och avkriminalisering

Det är nu 21 år sedan den svenska sexköpslagen trädde i kraft och en förändring har skett. På senare tid har lagen ifrågasatts av olika människorättsorganisationer som exempelvis Amnesty International, som har tagit fram en policy om staters ansvar att respektera, skydda och uppfylla sexarbetares mänskliga rättigheter. De menar att denna policy är framtagna då en stor mängd sexsäljare världen runt inte får sina mänskliga rättigheter tillfredsställda på grund av att samtyckande sex mellan vuxna är kriminaliserat. De menar att alla former av samtyckande sex bör vara avkriminaliserat (Amnesty 2016, s. 1–2,7–13). Svenska Amnesty har precis som alla andra sektioner i världen ställt sig bakom denna policy, dock är detta

ingen fråga som Amnesty Sverige (u.å.) arbetar aktivt med. När det internationella rådsrådet hölls 2015 var svenska Amnesty eniga med övriga Amnesty att de ska kräva universell avkriminalisering av försäljning av sex. Men vad gäller avkriminalisering av sexköp tar svenska Amnesty avstånd och skriver följande på deras sida:

Krav om avkriminalisering av sexköp eller kringverksamhet däremot, tyckte vi borde föregås av att Amnesty, genom eget utredningsarbete, klarlagt att även sådana lagar ökar riskerna för människorättskränkningar mot dem som säljer sex i just det landet. Vi menade också att det kunde finnas andra faktorer som allvarligt inverkar på mänskliga rättigheter för dem som säljer sex, som straffrihet för polisen, korruption och så vidare, och att Amnestys rekommendationer och krav skulle baseras på utredningsarbete i varje enskilt land (Amnesty u.å.).

Dock fick inte svenska Amnesty tillräckligt med stöd kring detta förslag, vilket bidrog till en majoritet som ansåg att sexuella tjänster mot ersättning mellan samtyckande vuxna bör avkriminaliseras (Amnesty u.å.).

Trots att svenska Amnesty tar avstånd från en avkriminalisering av sexköp, finns det andra aktörer i Sverige idag som menar att en avkriminalisering är rätt väg att gå. RFSL och Fuckförbundet är två av aktörerna som håller med Amnestys policy fullt ut. Fuckförbundet (u.å. a & b) anser att den svenska sexköpslagen ökar stigma och diskriminering. De anser bland annat att på grund av sexköpslagen så har kunderna större makt och kan förhandla om osäkra förhållanden. De menar att en avkriminalisering av sexköp ökar sexsäljarnas makt gentemot kunder och olika instanser och på sätt bidrar till sexsäljarans säkerhet. Precis som Fuckförbundet menar RFSL (u.å. a) att en kriminaliserande lagstiftning både bidrar med stigmatisering och ökad utsatthet för sexsäljare. Därav ställer de sig bakom en avkriminalisering som de beskriver på följande vis:

Avkriminalisering av sex mot ersättning och sexköp innebär att personer som, under frivilliga former är inblandad i sex mot ersättning, inte är kriminaliserade.

Avkriminalisering innebär inte en total avsaknad av reglering kring sex mot ersättning. Snarare innebär det ett fokus bort från lagstiftning som kriminaliserar delar av eller samtliga delar av sex mot ersättning (inklusive sexköp), för att istället fokusera på lagar och policys som skyddar personer som har sex mot ersättning från att bli utnyttjade (RFSL u.å. a).

De berättar vidare att sexköpslagen förutom ökad utsatthet bidrar till en sämre relation till samhällsbärande institutioner. De anser därför att Sverige bör eftersträva en avkriminaliseringsmodell där säljarens makt utökas. Modellen går bland annat ut på att allt samtyckande och frivilligt sex mot ersättning är tillåtet. De menar att denna modell ökar sexsäljarans makt och säkerhet. RFSL (u.å. a) problematiserar sexköpslagen och menar att ingen studie har kunnat påvisa att situationen för sexsäljare förbättrats sedan förbudet mot sexköp infördes. Lika så menar de att det är ett för stort fokus på individen när ansvaret egentligen bör ligga på staten. De menar att staten bör hållas ansvarig för de underliggande faktorer som exempelvis socialt och ekonomiskt utanförskap som bidrar till att folk börjar sälja sex. RFSL (ibid) förklarar att situationen idag inte kan ses som feministisk: *”Det är exempelvis inte feministiskt att personer som har sex mot ersättning i sitt eget hem kan bli av med hyreskontrakt, eller att en potentiellt olämplig pappa sannolikt får vårdnaden av ett barn, vid en vårdnadstvist, om mamman haft sex mot ersättning.”* (ibid). Trots att RFSL tar ställning mot sexköpslagen har RFSL ungdom valt att inte ta ställning varken för eller emot sexköpslagen (Pegasus u.å. c).

Lundqvist (2020) och föreningen Inte din hora (u.å. b) menar att det blir problematiskt när sexhandel ses som ett yrke: *”Prostitution benämns ofta som världens äldsta yrke, men det stämmer inte. Det ska snarare beskrivas som ett av världens äldsta förtryck. Att prostitution är ett yrke är en seglivad myt som förminskar utsattheten hos personer i prostitution och normaliserar sexköp. Inget barn växer upp och drömmer om att sälja sin kropp.”* (Inte din hora u.å. b). Inte din hora (ibid) menar även att det för många inte är ett fritt val att sälja sex, de menar att för de flesta så handlar det helt enkelt om en brist på andra alternativ. Även Runesson (2020), Schyberg (2020) och Paulsson (2020) menar att det för de flesta inte rör sig om ett fritt val:

Ibland säger vissa 'jag gör vad jag vill med min kropp' och jag säger visst gör du det, men hur mår du egentligen? Då kommer det här, 'jo men om jag hade alternativ hade jag inte velat ligga med den här mannen, jag känner mig som en maskin jag känner mig som en robot'. Däremot så kanske det finns därute, men jag skulle inte tro att det är så (Schyberg 2020).

För många av dessa personer handlar det också om att dem har blivit utsatta för någon form av övergrepp eller att till och med samtyckande sex mot ersättning återspeglats sig i ångest och depression flera år senare: *”Frivillighet gör dig inte immun mot könssjukdomar, skador*

och misshandel. Frivillighet skyddar inte mot ångest, depression och PTSD.” (Inte din hora u.å. b). Häggström (2016, s.108) belyser även att sexhandel är något som är farligt oavsett vad lagstiftningen säger.

Samtliga informanter som intervjuades till denna studie ställer sig kritiskt till en avkriminalisering och menar att det även handlar om den samhällliga värdegrunden, om hur vi vill ha det i vårt samhälle. De menar bland annat att en avkriminalisering inte är hållbar och återger Tyskland som exempel. I Tyskland är det till skillnad från Sverige tillåtet att köpa sex och de har upp mot cirka 400 000 kvinnor som säljer sex (Aldén 2020; Häggström 2016, s.73,109; Lundqvist 2020; Pettersson 2020; Runesson 2020). Häggström (2017, s.98) berättar hur polisen i Tyskland förklarade för honom att det inte är olagligt att vara hallick *”Människohandel är olagligt, ja, men att vara hallick är lagligt så länge man inte tar mer än femtio procent av kvinnornas inkomster.*” (ibid). Aldén (2020) och Lundqvist (2020) berättar att situationen i Tyskland inte är hållbar och att Tyskland har börjat *snevla* på den svenska lagstiftningen. Norlin (2020) berättar att det hela egentligen handlar om samhällets värderingar. *”Vem vill ha ett samhälle där unga män och pojkar lär sig att de har all rätt att köpa sig till kvinnors och flickors kroppar bara de pengar, makt och möjlighet?”* (ibid).

Samtliga informanter pekar även på sexköpslagen som ett viktigt verktyg både vad gäller deras arbete att hjälpa de som säljer sex men också som ett normbildande verktyg och som en viktig del av svensk jämställdhetspolitik. Unizon (2020), Lundqvist (2020), Sveriges Kvinnolobby (u.å. e) och Inte din hora (u.å. b) anser att det enda negativa med lagen är att det är lindriga straff som inte är avskräckande och inte innefattar sexköp utomlands. Lundqvist (2020) lyfter fram att det rådande bötestraffet inte är avskräckande, utan det som gör sexköp avskräckande är att familjen eller frun ska få reda på att de köpt sex, många av sexköparna har både familj och barn.

3.1.3 Analys - sexköpslagens påverkan på dagens sexhandel

Sexhandeln idag är ett fält och ett fenomen som beskrivs genom en rad olika faktorer och aspekter. Men även ett fenomen som omfattar många olika människor som säljer sex av olika anledningar. Av vad som har framkommit under intervjuerna och litteraturstudien framgår det tydligt att det finns tre aspekter av den svenska sexhandeln som ligger i fokus. Dessa tre aspekter är; definitioner, sexköpslagen och avkriminalisering för främjandet av mänskliga rättigheter.

Som beskrivet i det teoretiska ramverket talar den tidigare forskningen om just lagens vikt inom fältet sexhandel. Den svenska sexköpslagen beskrivs som en lag som ska trygga miljön för sexsäljare då den är riktad till att straffa köparen som anses vara den vållande parten medan säljaren anses som den oskyldiga och den utsatta parten (Coy et al 2016 s. 1–6; Levy et al 2014 s. 593,597; Månsson 2018 s.52-53,79,98-102,128,170,175; Vanwasenbeeck 2017 s.1632). Hur pass mycket denna lag tryggar tillvaron för personer som säljer sex har ifrågasatts alltsedan lagens tillkomst, något som även fört upp diskussioner om just definitionen av sexsäljare (Månsson 2018, s.52-60,79,98-102,128,164,170,175; Phipps 2017, s.306–312).

Både de statliga och icke statliga aktörerna bekräftar att denna debatt fortfarande finns och är aktiv i Sverige, där definitionerna som används idag är starkt präglade av vilken syn som finns på sexhandel, hur den bör se ut och hur det bör lagstiftas kring den. RFSL, Fuckförbundet och Amnesty international talar om sexhandel ur ett feministiskt liberalt perspektiv. De anser att en kriminalisering av samtyckande sexuellt umgänge bidrar till att sexsäljare blir diskriminerade, stigmatiserade och utsatta. De menar även att en lag likt den svenska sexköpslagen bidrar med indirekta effekter som exempelvis sexsäljarens minskade makt gentemot kunderna. Med andra ord anser dem att en avkriminalisering gör sexsäljarna starkare, tryggare och mindre diskriminerade när sexsäljaren definieras som *sexarbetare*. RFSL, Fuckförbundet och Amnesty International visar alla starka liberalfeministiska särdrag där bättre villkor, stöd och hjälp anses mest lämpligt och där hen själv får ta beslut om sin kropp och sitt yrke (Garofalo Geymonat 2016, s.15,18,94–95; Nilsson et al. 2015, s.28–31; Östergren 2008, s.49,181,196,224,263,285–307).

Majoriteten av studiens deltagare ifrågasätter detta perspektiv starkt och menar att definitionen *befinna sig i prostitution* eller *personer som har sex mot ersättning* både är mer förklarande och återspeglar verkligheten samt sexsäljares utsatthet. De påpekar att det samtidigt är viktigt att ta hänsyn till individen och dess definition om hens situation för att inte diskriminera och stigmatisera. Genom att vara lyhörd för individens definitioner blir det även möjligt att främja hens sociala förhållande (Gemöze 2015, s. 19; Giddens et al. 2013, s.421; Maschi et al. 2014, s. 152–153, 155; Mies et al. 2014, s. 7; Sweetman 2013, s. 2).

Definitionerna avspeglar även tydligt de perspektiv som finns kring lagstiftningen i frågan sexhandel. Fuckförbundet, RFSL och Amnesty International intar en liberal feministisk position i frågan och anser att en avkriminalisering av både försäljning och köp är det

mänsklighets rättsliga alternativet. Anledningen till att de tycker så är att de anser att ingen annan lagstiftning inklusive sexköpslagen har kunnat bevisa att sexhandeln minskat utan snarare skapar en otrygg miljö för de som säljer sex. De menar att en avkriminalisering tillåter sexhandel mellan samtyckande vuxna, säkrare miljö för sexsäljare och ökar deras makt. Den svenska sektionen av Amnesty intar en mer neo- abolitionistisk position och står bakom Amnesty internationals beslut om att sexsäljare bör avkriminaliseras. Men när det kommer till avkriminalisering av sexköp tar dem ett avstånd och pekar på att det behövs ett utredningsarbete i varje enskilt land.

Fler av respondenterna i studien belyser att det i slutändan handlar om de samhälleliga moraliska värderingarna om vad som är rätt och fel. De menar att sexköpslagen genom att frikänna sexsäljaren och straffa sexköparen visar på ett signalvärde och en värdegrund som även fungerar som ett normbildande verktyg. Att det är fel att köpa en annan människas kropp och att det skapar en ojämn maktrelation. Ellencentret och Lundqvist menar att sexhandel kan ses som *världens äldsta förtryck* och att hävda annat är att normalisera och förminska dessa personers utsatthet. Med andra ord anser de att kvinnan betraktas som offer för mannens patriarkala roll som både är en orsak och verkan av ett ojämnt samhälle (Garofalo Geymonat 2016, s.14; 94–95; Nilsson et al. 2015, s.28–29; Östergren 2008, s.40–44,102,179,242,303). De belyser Tyskland som exempel där sexhandel och hallickverksamhet är tillåtet så länge hen inte tar mer än femtio procent av sexsäljarens inkomst vilket de anser tydligt visar på en ojämn maktstruktur.

3.2 Internets påverkan

Internets påverkan på den svenska sexhandeln beskrivs av flera informanter som både en effekt av samhällets förändring och utveckling men även som en av effekterna av den svenska lagstiftningen. De förklarar att det har skett en digitalisering av samhället där all handel förflyttats till internet inklusive sexhandeln (Lundqvist 2020; Andersson 2020). *“Teknologisk utveckling har bidragit och även lagstiftningen naturligtvis, till att det har blivit en arena på internet, så är det.”* (Christiansson 2020). Runesson (2020) talar även om internet som en stor arena som idag används av både sexsäljarna och sexköparna.

[H]elt klart så ligger handeln på internet idag. Det är den primära arenan idag [...] Men internet är extremt stor och det finns hur många sidor som helst att söka efter. Ett lätt sätt

att också sitta där och var anonym bakom sin skärm och titta på dom här annonserna och välja osv. det är en riktig köttmarknad på internet idag (Runesson 2020).

Dessa effekter har bidragit till att internet erbjuder anonymitet och tillgänglighet för både säljarna, köparna men även polis och regionskoordinatorer som kan bedriva ett uppsökande arbete (Aldén 2020; Andersson 2020; Mikamottagningen 2020; Norlin 2020; Olsson 2020; Paulsson 2020; Pettersson 2020; Runesson 2020; Schyberg 2020; Talita u.å. *a & b*). Denna tillgänglighet har också bidragit till att nya former av sexhandel har skapats på internet (Röda paraplyet u.å.).

3.2.1 Tillgänglighet och nya former av sexhandel

Internet är den största arenan inom sexhandeln idag och erbjuder en anonymitet och tillgänglighet som både kan anses som positiv och negativ (Andersson 2020; Runesson 2020). Det negativa är att det är omöjligt att veta vem som gömmer sig bakom skärmen, Runesson (2020) beskriver det hela som ” *en riktig köttmarknad på internet idag*”. Paulsson (2020) beskriver att det positiva med internet är att det är ett hjälpsamt verktyg i spanings- och uppsökande arbete. Tillgängligheten av annonser gör det möjligt för polis, socialtjänst och andra verksamheter att bedriva ett uppsökande arbete (Evonhuset 2109: Norlin 2020; Novahuset u.å. *b*; Paulsson 2020; Schyberg 2020). Uppsökandet via internet sker kontinuerligt och aktivt där en del av regionskoordinatorernas arbete även är att ta reda på vilka arenor som är aktuella. Olsson (2020) talar om att flera verksamheter vill utvidga sitt spaningsarbete till flera internetportaler men att detta är väldigt svårt. Orsaken till detta förklarar hon är att det finns en rad olika regler som styr deras arbete, det rör sig både om GDPR men även andra variabler som styr i dagsläget.

Lundqvist (2020) och Paulsson (2020) beskriver att när de gör ett uppsökande arbete på internet så letar de upp personer via annonser på till exempel eskortsidor. Eftersom att det finns ett stort antal annonser via internet kan det ibland vara svårt att hitta och orientera sig därför väljer de att fokusera på de annonser där personerna ser unga ut eller kan vara del av människohandel. Aldén (2020) berättar att det är främst unga personer som söker sig till sexhandeln via internet och att de kan vara under 18 år och befinna sig i de *nedre tonåren*. Andersson (2020) från Unizon påpekar även att ” *sociala medier och populärkultur idag är mycket influerade av porrindustrin och stereotypa föreställningar om kvinnors kroppar. Gränsdragningarna mellan populärkultur-porr-våld-prostitution är otydligare nu än*

tidigare” (ibid). Detta har bidragit till att både porrindustrin har blivit grövre men även att nya former av sexhandel växt fram, som exempelvis cam- sex (Lundqvist 2020; Röda paraplyet u.å.). Internets lättillgänglighet gör att det med endast ett knapptryck blir möjligt att ta reda på var det är möjligt att köpa sexuella tjänster, eller till och med göra det via telefonen och via cam-sex (Norlin 2020; Röda paraplyet u.å.).

Det som oroar mig väldigt mycket det är det här med sugardating-sidor som utgör en stor arena och där vi pratar om väldigt unga människor. Jag menar det finns så många olika sätt att få kontakt idag, det är snapchat och jag menar det är allt och man hänger verkligen inte med. Det är det att man alltid ligger steget efter och att det är unga människor som riskerar att snabbt dras in i någonting som de inte ska vara i (Aldén 2020).

3.2.2 Otydligare gränser - sugardejting

Internets utbredning har bidragit till nya fenomen och att det har skapats en otydlig gräns mellan populärkultur och sexhandel där en av arenorna som befinner sig i detta gränsland är sugardejting (Aldén 2020; Andersson 2020; Norlin 2020). Runesson (2020) berättar att sugardejting blommade upp i Sverige under år 2017 och var ett fenomen tidigare känt i USA. Ellencentret (u.å. b) beskriver sugardejting på följande sätt:

Sugardejting innebär att en äldre person betalar eller ger presenter och upplevelser till en betydligt yngre person, i utbyte mot sällskap. Ofta är det en äldre man som betalar en yngre kvinna. Det kan handla om att äta middag tillsammans, följa med på semester eller bara umgås (Ellencentret u.å. b).

Paulsson (2020) beskriver att användarna på sugardejtingsidorna har olika uppfattningar om dessa hemsidor och vad sugardejting innebär. Medan männen ofta anser att det är en vanlig dejtingsida kan de yngre kvinnorna vara mer medvetna om att det tenderar att bli mer än en vanlig dejt. Paulsson (2020) förklarar vidare att det inte alltid är på detta vis och att det finns undantag då alla människor är olika. Även Schyberg (2020) bekräftar detta: *”det är lite olika från person till person, på sugardejting sidor så finns det yngre personer som är såna sugerdaddys som i en del fall vill ha långvarig relation.”*. Trots detta anser både Schyberg (2020) och Paulsson (2020) att det rör sig om undantagsfall och att det i majoriteten av fallen inte är på detta vis, *”de här männen träffar fler utav de här till att börja med och köper dom precis som dem hade köpt andra.”* (Paulsson 2020). Även Mikamottagningen (2020) belyser och definierar sugardejting som en form av sex mot ersättning. Ellencentret (u.å. b) betonar

också detta och pekar även på att det inte är olagligt att få betalt för en dejt men att det ibland förväntas mer än bara en dejt,

Detta i sig är inte olagligt. Det har dock uppmärksammats att det i många fall leder till att den äldre personen sedan vill ha, eller förväntar sig, sex. Antingen redan under första dejten eller vid ett senare tillfälle. I de fall där den unga personen inte vill detta kan det kännas svårt att säga nej och man kan bli utsatt för sexuella övergrepp [...] I andra fall kan det vara underförstått att kontakten ska innefatta sex, vilket gör att det handlar om just sex mot ersättning (Ellencentret u.å. b).

Norlin (2020) och Runesson (2020) beskriver hur unga personer ofta blir överraskade när deras dejter förväntar sig mer än vad som var överenskommet och att det kan bli svårt att säga nej,

Däremot tror jag att de som går in i sugardejting inte alltid tänkt att det skall bli deras första prostitutions upplevelse. De kanske bara tänkt äta en middag, gå på en dejt osv. Men väl där kan det bli svårt att kanske säga nej till det mannen vill ha ut av träffen/träffarna (Norlin 2020).

Då kan man också hamna i det här, att ungdomen kommer till det här hotellrummet och tror att vi ska sitta där och prata, vi ska hålla varandra sällskap, så förväntar sig han sexuella handlingar. Då tänker ungdomen, att den känner sig dum, skäms, 'det här borde jag ha fattat han vill inte bara sitta här på ett hotellrum och prata', så har man sex i alla fall för att man känner sig dum. Sen så är det där igång (Runesson 2020).

Paulsson (2020) beskriver att de som använder sig av sugardejting kanske inte är tvingade till detta, men att precis som Norlin och Ellencentret beskriver att unga personer inte alltid vet vad de ger sig in på. Paulsson (ibid) beskriver även att dessa dejter efter en tid övergår till en mindre fin värld som efter ett par år rasar och som kan skapa en *identitetskris* för dessa unga kvinnor. Även Ellencentret (u.å. b) och Aldén (2020) belyser detta och menar att det rör sig om unga människor vars gränserna för vad hen ville ställa upp på ständigt förflyttar sig tills det inte finns någon gräns längre vilket gör det svårt att sluta och att de fastnar i detta.

Paulsson (2020) berättar att det för många män är viktigt att personerna som de dejtar är 18 år eller yngre men att de låtsas vara 18 år. Aldén (2020) beskriver att det är många unga på dessa sidor till följd av att en yngre människa är enklare att *manipulera*, men att det i många fall också finns en annan grundproblematik som exempelvis ett självska debeteende.

Runesson (2020) berättar att undersökningar har visat att just när det gäller unga personer så

svara cirka 50 % som säljer eller har sålt sex att de har eller har haft ett självskadebeteende, att de exempelvis bytt ut att skära sig eller äta glas till att sälja sex. Runesson (2020) förklarar vidare att även samhället har en stor påverkan på unga personer som söker sig till sugardejting, att det idag finns ett statussamhälle som gör att det förväntas av unga att exempelvis ha den senaste mobilen eller kläderna och att detta gör att unga känner att de måste följa trenden för att få en viss status. Runesson (2020) menar att detta leder till en farlig trend där samhället inte riktigt förstår att det kan vara skadligt,

[D]et är en extrem farlig trend. Jag menar de har gullat in det där och gjort det till någon såhär lyx grej och värld och lurar människor in i det här. Även för sugarddadsarna; 'jag ska sugardejta, vadå jag ska inte köpa sex, det här är ju något som är helt legit'. Till och med ESSI nagelacksmärket hade sommarfärg sugardaddy. Folk fattar inte idag att det här inte är något gulligt och trendigt. Det här är jätteskadligt och sexhandel vi pratar om. Folk fattar inte det (Runesson 2020).

Även Paulsson (2020) och Lundqvist (2020) menar att dessa nya former av sexhandel förklarar och sminkar verkligheten och på så sätt förskönar den verkliga situationen.

3.2.3 Analys - internets påverkan

Det svenska samhällets utveckling och digitalisering har haft och har en fortsatt stor påverkan på den svenska sexhandeln. Internet som arena och fenomen har växt fram och fortsätter att växa och utgör idag den största arenan för sexhandel. Tidigare forskning har beskrivit denna utveckling och digitalisering som ett *rumsligt byte* där antalet annonser som främst riktar sig till män har ökat markant (Allmänna barnhuset 2015, s.4,22,33–57,80; Coy et al 2016 s.3; Holmström et al 2017, s.90–101; Levey et al 2014 s.598–604; Månsson 2018, s.60-77,97-103,121; Nayar 2017, s.335–345; Rissel et al 2017, s.81).

Christiansson och Runesson bekräftar att det har skapats en arena på internet som också är den primära arenan för sexhandel. Studiens informanter berättar vidare att internet som arena både har genererat en anonymitet och en tillgänglighet där anonymiteten i sig bidrar till individens makt. Detta kombinerat med internets tillgänglighet gör att det är lätt att både sälja och köpa sex då det endast är ett *knaptryck bort*. Samtidigt utgör denna anonymitet och tillgänglighet ett stort och viktigt abolitionistiskt verktyg för de svenska myndigheterna och verksamheter som arbetar uppsökande för att motverka sexhandel. Regionskoordinatorerna berättar att just vad gäller det uppsökande arbetet ligger fokuset på att hitta unga personer och

personer som befinner sig i människohandel för sexuella ändamål. Med andra ord letar de efter personer som enligt lag tydligt är del av ojämna maktstrukturer och utsatthet.

Andersson beskriver att anledningen till att främst unga personer blir del av sexhandeln via internet beror på att sociala medier och populärkultur är starkt präglad av stereotypa könsroller vilket gör att gränsen mellan populärkultur och sexhandel blir otydlig.

Sugardejting identifieras av flera respondenter som en av arenorna som befinner sig på denna gräns. Ellencentret och Runesson beskriver att sugardejting innebär att en äldre person betalar eller ger presenter av olika slag till en betydligt yngre person i utbyte av sällskap. Den tidigare forskningen visar på att sugardejting kan ses som en liberal ömsesidig relation där båda parterna avtalar om termer för sällskap samt sexuella och intima aktiviteter (Nayar 2017, s.335–345). Schyberg och Ellencentret beskriver att en dejt kan ibland bara vara en dejt, men att det sällan är på detta vis. Paulsson, Norlin, Ellencentret och Runesson belyser att sugardejting i många fall övergår från en dejt till förväntningar om sex och att den yngre personen sällan känner till detta innan det blir för sent och svårt att säga nej. Detta skapar en ojämn social relation där den äldre mannen har ett maktövertag och den yngre personen förväntas inta en specifik könsroll (Alvesson et al. 2017, s.340; Garofalo Geymonat 2016, s.91–92; Gemöze 2015, s. 19; Giddens et al. 2013, s..421; Maschi et al. 2014, s. 152–155; Mies et al. 2014, s. 7; Sweetman 2013, s. 2).

3.3 Det svenska skyddsnätet

Det svenska skyddsnätet för personer som säljer sex består idag av en rad olika aktörer som arbetar aktivt på olika nivåer. Alla dessa aktörers syfte är att stödja och hjälpa personer som säljer sex. Kommunalt finns det i Sverige cirka 14 regionskoordinatorer som arbetar med dessa frågor och är: ” *spindeln nätet mellan alla myndigheter i Sverige som jobbar med det här.* ” (Runesson 2020). Ideella aktörer är till exempel RFSL:s hälsosajt röda paraplyet som riktar sig till unga hbtq-personer (RFSL u.å. c) och Ellencentret som erbjuder hjälp och stöd i form av samtal och juridiskt stöd (Ellencentret u.å. a). Men trots utbredning av verksamheter som arbetar för att hjälpa personer som säljer sex menar regionskoordinatorerna att det finns en brist på hjälp i Sverige och att den hjälp som finns ser olika ut i olika delar av landet. Även Unizon lyfter denna problematik (Andersson 2020).

Denna brist på hjälp kombinerat med okunskap gör att en stor mängd personer som befinner sig i människohandel för sexuella ändamål inte får den hjälp de behöver. Föreningen Inte din hora (u.å. b) beskriver att även när en person kommit i kontakt med hjälp så kan synen på vad människohandel är, vara olika och orsaka problematik.

3.3.1 Resurserna och verksamheterna

I Sverige finns det flera aktörer som arbetar inom fältet sexhandel och som erbjuder rådgivning, stöd, skydd och hjälp, en av dessa aktörer är regionskoordinatorerna, det finns cirka två stycken i varje polisdistrikt (Norlin 2020; Paulsson 2020). Regionskoordinatorerna arbetar på uppdrag från Jämställdhetsmyndigheten men är anställda av kommunerna som de arbetar i. Deras arbete går ut på att koordinera/samordna regionalt, konsultera, utbilda, vara en hjälpande hand för polisen, kommuner och socialtjänst. De arbetar uppsökande och operativt ute i fältet där de möter många av Sveriges sexsäljare (Aldén 2020; Lundqvist 2020; Norlin 2020; Olsson 2020; Pettersson 2020; Runesson 2020). Schyberg (2020) beskriver rollen som regionskoordinator på följande vis, *”Vi ska vara ett hjälpmedel till främst kommuner och socialtjänsterna i arbetet mot människohandel och prostitution. Vi ska vara dem som har lite mer kunskap, utbildning men även vara praktisk hjälp i ärenden när det väl dyker upp.”* (Schyberg 2020).

I Sverige finns det idag ingen lag som specifikt riktar stöd och hjälp till personer som säljer sex, vilket gör att regionskoordinatorerna arbetar utifrån socialtjänstlagen samt manualen avseende misstänkt människohandel (Norlin 2020; Olsson 2020; Pettersson 2020).

Per automatik finns det ingen lagstiftning i Sverige som gör det möjligt för personer som har erfarenhet av sex mot ersättning att få hjälp per automatik på grund av erfarenhet av det. Sen har du rätt till hjälp från socialtjänsten enligt femte kapitlet elfte paragrafen i socialtjänstlagen, om du är utsatt för våld så har du rätt till boende, samtalsstöd och liknande. På så sätt har du hjälp till stöd om du blivit utsatt för våld. Sen finns det inget krav att socialtjänsten ska ha en särskild sakkunskap om sex mot ersättning. Men det finns utbildningsmaterial så där är det eget ansvar (Olsson 2020).

På grund av detta är arbetet anpassat efter individen som är i behov av hjälp (Aldén 2020; Olsson 2020; Runesson 2020). Detta gör att språket och bemötandet med individen är en viktig del i arbetet. Aldén (2020), Olsson (2020) och Runesson (2020) förklarar att det är viktigt att varsamt välja vilka begrepp som används i vilka situationer eftersom att det finns

ett stigma kring sexhandelsfrågan. De förklarar att det ibland kan vara en dörröppnare att lyfta vissa personer som brottsoffer, medan det i andra fall inte alls fungerar. En anledning till detta är att det är olika hur personer som säljer sex både identifierar sig själva och det dem gör. Olsson (2020) förklarar att det är viktigt att vara lyhörd. Vissa anser kanske att dem har sex mot ersättning medan andra kan identifiera sig som brottsoffer, oavsett så handlar det om att hitta ett gemensamt språk och hjälpa personen. Runesson (2020) belyser att när det gäller ungdomar att det är viktigt att tydliggöra vad ungdomen och vad regionskoordinatorerna ser som sex eftersom att definitionerna kan skilja sig och för att kunna hjälpa ungdomarna så är att det nödvändigt att kunna använda ungdomarnas språk.

Utöver att träffa och bemöta sexsäljare arbetar regionskoordinatorerna även uppsökande tillsammans med polis. Talita (u.å. b), Evonhuset (2019), Mikamottagningen (2020) och Novahuset (u.å. a) är ytterligare aktörer som arbetar uppsökande både via internet och ute i gatumiljö och som erbjuder olika former av stöd, rådgivning och hjälp. Talita arbetar både akut och långsiktigt med stöd och hjälp. Den långsiktiga hjälpen innefattar ett tolv månader långt rehabiliteringsprogram som bygger på Talitametoden, vilken innefattar skyddat boende, traumaterapi, undervisning, framtidsplanering och praktik samt utslussning och även integrering i samhället. Vad gäller den akuta hjälpen erbjuder dom skyddat boende med helpension (boende, mat, hygienartiklar, kläder), för personer som inte är svenska medborgare hjälper Talita även med ansökan till återvändandeprogrammet (Talita u.å. b).

Röda paraplyet och Pegasus är den del av RFSL som riktar sig specifikt till unga hbtq-personer och erbjuder hjälp via deras hemsidor genom information och chatt via olika kanaler (Pegasus u.å. a; RFSL u.å. c). Även Ellencentret erbjuder hjälp i form av anonym chatt och juridisk hjälp till unga personer som har erfarenhet av olika form av sex mot ersättning (Ellencentret u.å. a).

Ytterligare en stor aktör som arbetar med stöd är Unizon som samlar över 130 kvinnojourer, tjejjourer, ungdomsjourer och andra specialiserade stödverksamheter. Unizons jourer arbetar utifrån ett stödbehov med inriktning på individen ” *[s]tödarbetet ligger sedan till grund för vårt externa påverkansarbete på riksförbundsnivå. Att inte behöva utsättas i prostitution, pornografi eller surrogatindustri, att aldrig någonsin behöva köpas eller säljas, är en grundläggande del i kvinnors mänskliga rättigheter och i allt jämställdhetsarbete.* ” (Andersson 2020).

3.3.2 Brist på stöd, okunskap och förutfattade meningar

Som beskrivet ovanför finns det en del aktörer och verksamheter som fungerar som skyddsnet för personer som säljer sex. Men trots detta menar informanterna att det inte är tillräckligt, att det inte finns ett adekvat skyddsnet och att det råder en resursbrist (Aldén 2020; Andersson 2020; Christiansson 2020; Häggström 2016, s. 43,118; Lundqvist 2020; Norlin 2020; Olsson 2020; Paulsson 2020). Aldén (2020) beskriver att i norra delen av Sverige råder resursbrist vilket gör att frågor om sexhandel läggs på verksamheter som arbetar med våld i nära relationer. Även Andersson (2020) och Schyberg (2020) belyser att stöd för sexsäljare ser olika ut i olika delar av landet. Schyberg (2020) förklarar att personer som befinner sig i storstäderna har tillgång till exempelvis Mikamottagningarna, olika organisationer och etablerade tjejjourer som erbjuder stöd. Men att det i ett stort län med mindre kommuner inte finns samma typ av hjälp att få. Flera av respondenterna menar även att den hjälp som finns kan vara otydlig, där både de som söker hjälp inte vet vart de ska vända sig, men även att de som arbetar ute i kommunerna inte riktigt vet vilket ansvar de har.

Tyvär är det bristfälligt var personerna kan vända sig tex inom kommunernas socialtjänst. Få kommuner har handlingsplaner och få kommuner har information på sina hemsidor riktat till dessa personer. De vore önskvärt att det blev lättare för personer som erfarenhet av sex mot ersättning att hitta hjälp och stöd (Norlin 2020).

Paulsson (2020) belyser att det finns en okunskap inom socialtjänsten och att de inte alltid förstår eller vet vad de ska göra, vilket skydd, hjälp och stöd de är skyldiga att erbjuda när de får ett fall relaterat till sexhandel. Olsson (2020), Christiansson (2020) och Schyberg (2020) berättar att bristerna kan förklaras med att det i socialtjänstlagen inte står uttalat att sexsäljare är en specifik grupp som är i behov av stöd.

Jag ringer också till kommuner och säger; 'hej igår träffade jag en tjej och hon skulle jättegärna vilja prata med er'. Då säger dem; 'jaha vad ska vi prata med henne om'. Det är fortfarande lite den attityden [...] Det här är inget som står i socialtjänstlagen, utpekat att exakt såhär ska det vara utan det är litegrann upp till varje kommun hur man vill behandla frågan. Så där är svaret att det ser väldigt ojämnt ut. Jag kan tycka att det är krångligt att hitta rätt, då kan jag tänka mig hur det är för den som är utsatt och behöver hjälp för då är det ännu krångligare (Schyberg 2020).

Okunskapen om både fenomenet sexhandel och om vilken hjälp som finns och som ska erbjudas kombinerat med förutfattade meningar och stigma bidrar till bristen på hjälp. Föreningen Inte din hora (u.å. b) och Amnesty international (u.å.) beskriver att människorättskränkningar är vanligt förekommande för dem som säljer sex.

Många vänder sig till vård, socialtjänst eller polis för att få hjälp, men blir oftast avfärdade. I rättsväsendet nedprioriteras brotten och vi skuldbeläggs för de övergrepp vi blir utsatta för. Barn får vänta i flera år på att deras ärenden ska tas upp till rättegång, eller så läggs ärendena ned utan utredning. Inom psykiatrin saknas det kompetens om prostitution och därför får många inte den hjälp de behöver. Organisationer med rättmätig kompetens finns, men på oerhört få platser i landet. De har ofta svårt att få sin verksamhet finansierad då arbetet med prostitution inte ges tillräckligt mycket anslag (Inte din hora u.å. b).

Aldén (2020) och Lundqvist (2020) lyfter också att det finns förutfattade meningar i det svenska samhället som bidrar till att de som söker hjälp blir illa bemötta:

Hur lätt är det att anmäla en våldtäkt när man säger att man har sålt sex? Det är lite okunskap inom rättsväsendet. Det behövs kunskap både i myndigheter, rättsväsende, överallt för att förstå den här typen av problematik. Även om man säljer en sexuell tjänst så ska man inte behöva bli utsatt för en våldtäkt, men det är inte helt ovanligt att det sker. Eller att man har bestämt träff med en person men helt plötsligt är det fem personer i lägenheten som ska ha gruppsex med dig [...] För det kan vara att en svensk medborgare, en kvinna säger vi befinner sig i prostitution och behöver kanske ett skyddat boende eller någon typ av boende för att bryta sig loss. Där kan man mötas av kommentarer: 'ja men hon väljer ju det själv, hon går ju hela tiden tillbaka, varför ska vi då gå in med ett boende'. Där är det så viktigt att skaffa sig kunskap och att vi är ute och utbildar kring problematiken kring prostitution (Lundqvist 2020).

Runesson (2020) beskriver att det också beror på folks uppfattning om sexhandel. Hon beskriver att många idag upplever sexköp som en *mänsklig drift*, hon tydliggör att detta inte gäller alla men många. Hon förklarar vidare att många i Sverige inte förstår de bakomliggande orsakerna till att folk säljer sex:

Frivillighet för mig och sen frivillighet för dom kan vara något helt annat. När man kommer från länder som är så extremt fattiga att man inte överlever på något annat vis, det enda som man har är kroppen. Det är det enda som kan sätta mat på bordet för mina barn, för medicin till mina föräldrar. Det förstår inte många i Sverige, inte idag, att det är

så det ser ut. Många tror att det här är frivillighet, alltså att man gilla sex jättemycket, det här är ett bra jobb. Nej, det är inte så (Runesson 2020).

Schyberg (2020), Pettersson (2020), Lundqvist (2020) menar att det behövs samtal och utbildning om fältet sexhandel i Sverige för att undvika diskriminering och utsatthet: *"För annars så leder okunskap till mycket fördomar och att man inte riktigt förstår problematiken. Jätteviktigt att man får utbildning och kunskap och att det finns ett intresse både i poliskåren och andra myndigheter, att man vill arbeta och förstå vikten av det."* (Lundqvist 2020).

3.3.3 Människohandel - ett allvarligt brott

En stor del av den svenska sexhandeln idag består av personer som blir tvingade, hotade eller övertalade av en tredje part att sälja sex eller att hen blir utsatt för människohandel. Denna handel med människor ses som en allvarlig form av organiserad brottslighet och en stor kränkning mot individens mänskliga rättigheter (Sveriges Kvinnolobby u.å. *d*). Ellencentret (u.å. *b*) uppmärksammar detta på deras hemsida på följande sätt:

Ibland är det inte man själv som tar initiativet att sälja sex, utan man kan vara tvingad, hotad eller övertalad av någon annan. Den som tvingar en till att sälja sex till andra kan vara en partner, en familjemedlem, en vän, en tidigare sexköpare eller en främling. Ofta tar de en viss summa av pengarna, ibland alla pengar, som den som köper sex har betalat. Detta kallas koppleri och är olagligt. Personen som begår detta brott kallas hallick. Man kan också vara utsatt för människohandel för sexuella ändamål. Människohandel är ett brott som i många fall sker över gränserna men kan också ske inom Sverige (Ellencentret u.å. *b*).

Att hjälpa personer som blivit utsatta för koppleri och människohandel är en stor och viktig del av regionskoordinatorernas arbete. Lundqvist (2020) berättar att det finns olika typer av människohandel i Sverige och som Ellencentret (u.å. *b*) också beskrev det, att människohandel kan ske både mellan och i länder:

Vi jobbar mot både människohandel och människoexploatering. Lagen för människoexploatering eller människohandel är att du ska ha blivit eller att du ska ha rekryterats, överfört eller inhyst någon någonstans i syfte att exploateras. Du ska också ha använt ett otillbörligt medel dvs. hot eller tvång. När det gäller barn behöver inte ett otillbörligt medel användas som hot eller tvång. Det räcker med att du ska ha rekryterats eller överfört i syfte att exploatera någon. Förutom sexuell exploatering och arbetskraft så

är det mycket personer i tiggeri vi träffar också som har blivit lurade in i det. Även kriminalitet är en grupp som vi ser mer av. Att man blir tvingad att gå in i kriminalitet. Det kan vara att sälja droger eller sälja vapen eller så. Människohandel är också viktigt att säga att det kan ske mellan länder men det kan också ske inom ett land. Så det kan vara så t.ex. att du rekryteras på Plattan i syfte att exploateras t.ex. (Lundqvist 2020).

Oavsett vilken form människohandeln har så är det ett allvarligt brott och ännu allvarligare när det gäller barn (RFSL 2019 a). Amnesty pekar på att människohandel är en allvarlig människorättskränkning som stater måste ta ett ansvar för genom kriminalisering och stöd för personer som är utsatta för människohandel (Amnesty u.å.). Enligt föreningen Inte din hora (u.å. b) är detta lättare sagt än gjort, de menar att rättsväsendet idag inte tar de ansvar som de har:

För att en tredje part ska kunna dömas för människohandel måste det ha funnits ett allvarligt utnyttjandesyfte, men idag har rättsväsendet en skev syn på vad det är. Om en kvinna redan befinner sig i prostitution i sitt hemland och vet att hon kommer utnyttjas även här så ses det som frivilligt. Men de här kvinnorna har ofta en historia av sexuella övergrepp och har utnyttjats i prostitution sedan tidig ålder. Att utnyttja den utsattheten är ett allvarligt utnyttjande och bör ses som det även i domstol (Inte din hora u.å. b).

Flera av informanterna berättar också att många av de personer som säljer sex i Sverige har en annan nationalitet. Runesson (2020) och Lundqvist (2020) berättar vidare hur personer i sina hemländer blir lurade, sålda och tvingade in i människohandel. För vissa handlar det om att fattigdom blir den tvingande faktorn medan vissa blir lurade och utlovade ett bättre liv för att sedan tvingas sälja sex:

[I] Sverige så har vi en överrepresentation av kvinnor från Rumänien och Nigeria, så ser vi också att Colombia har börjat etablera sig på marknaden här. De rumänska kvinnorna kommer från riktigt fattiga byar och en del vet att dom ska sälja sex men dom vet inte vad för typ av sex dom ska sälja, dom vet inte hur ofta dom ska sälja osv. Om man tittar på deras annonser t.ex. som är välformulerade på engelska med studiofoton och grejer. Sen när man möter dom här så kan dom inte ett ord på engelska ibland vet dom inte ens att dom är i Sverige dom kan tro att dom är i andra länder. När man säger åt dom här tjänsterna förväntas du utföra då säger dom; 'Va?! Vad är det här för någonting?'. Så det är helt klart att det är en person som har hjälpt dom ta sig till Sverige. För dom har inte råd att ta sig hit och dom har ingen kunskap om hur man lägger ut en annons osv. Sen vet vi att det finns framförallt kopplare. Att man har blivit vilseled, vi ser det också. Men

om man tänker kvinnorna från Nigeria dom är helt klart människohandlade. Där har man slagit ihop det med deras juju-präster där man använder sig av voodoo t.ex. för att lura hit dom. I Colombia så har man karteller där man knackar på hos familjer och där föräldrar faktiskt säljer sina döttrar till det här. Så det är olika. Men många som är från ett EU-land eller ett tredje land har någon form av människohandlare eller kopplare som står bakom dem (Runesson 2020).

Just fattigdom är en stor anledning till att personer säljer sex. För vissa är det ett sista eller enda sätt att få mat på bordet. Lundqvist (2020) berättar att när polisen gör det uppsökande arbetet på olika hemsidor och letar efter unga personer så hittar dom ofta personer från andra länder som kommer till Sverige för att sälja sex på grund av fattigdom och att sälja sex kan var *“en sista utväg att få ihop pengar till mat på bordet eller till barnens utbildning”* (ibid). Hon berättar vidare att om det inte rör sig om människohandel eller fattigdom så är det ofta så att dessa personer blir lurade till Sverige i hopp om ett bättre liv:

Det kan också vara just att man är hitlurad. Det finns det som kallas Loverboysyndromet som förekommer ganska mycket i Östeuropa. Det är en (inom citationstecken) ”härlig” kille som letar upp en tjej och får henne att bli kär i honom och säger; ’nu ska vi åka till Sverige och ha det bättre där’ osv. Han tar med henne hit och så blir hon lurad in i prostitution och kan inte ta sig ur det. Många gånger har man kommit hit och så säger dom; ’Nu har jag tagit hit dig till Sverige, vet du vad det kostar, det kostar 140 000’. Det kan vara en påhittad siffra som man måste fixa ihop genom att sälja sex för att det är snabbaste vägen. Så att på sätt kan dem också lura dem till att börja sälja. Så att det är inga tjejer som kommer från härliga förhållanden som kommer hit och befinner sig i prostitutionsvärlden (Lundqvist 2020).

Lundqvist (2020) belyser även de Nigerianska kvinnorna och att det i Nigeria är vanligt att ingå i en Juju-ritual innan avresa till Europa. Dessa kvinnor blir utlovade arbete och kommer till Sverige i hopp om ett bättre liv men att när de väl är här blir de ombedda att betala tillbaka för resan till en *Madame*, vilket då sker via sexförsäljning. Lundqvist (ibid) berättar hur dessa skulder kan gå upp mot åttahundratusen kronor och att dessa kvinnor oftast fastnar i sexhandeln innan skulden är avbetalad men att de inte heller kan resa hem förens skulden är betalt för om de gör det så finns en risk att något händer deras familj. *”Jag har träffat en kvinna som precis hade betalat av sin skuld och då var hon fri då. Men hon har också varit i prostitution i 15 år sen hon lämna Nigeria och är helt trasig.”* (ibid).

Studiens intervjupersoner blev tillfrågade hur de arbetar när de får veta att en person befinner sig i människohandel och hur de då kan hjälpa denna person. Lundqvist (2020) förklarar att de upprättar kontakt med personer som befinner sig i människohandel på flera olika sätt. Det kan exempelvis vara genom det uppsökande arbetet, eller att polis, sjukvård, frivillighetsorganisation eller andra kontakter dom. Därefter är regionskoordinatorernas främsta syfte rättighetsbaserat och att informera dessa personer om deras rättigheter och stöd (Aldén 2020; Lundqvist 2020; Olsson 2020). Lundqvist (2020) berättar vidare att hjälpen variera i fall personen är bosatt i Sverige eller inte. Om man är bosatt i Sverige finns det exempelvis möjlighet till skyddat boende. Om personen inte är bosatt i Sverige finns möjlighet att ansöka om ett tillfälligt uppehållstillstånd på trettio dagar, även kallat betänketid. Under denna period kan personen reflektera om den vill medverka i en rättsprocess och socialtjänsten kan under den tiden gå in med insatser bestående av ekonomiskt stöd, skyddat boende och samtalsstöd.

För de personer som vill återvända hem erbjuds ett så kallat *återvändandeprogram*. Detta program organiseras av IMO- International Migration Organisation och delfinansieras av Jämställdhetsmyndigheten (Lundqvist 2020; Paulsson 2020; Runesson 2020). Programmet syftar till följande:

[S]töta upp och återintegrera personen på ett tryggt och säkert sätt så att man inte ska hamna i människohandel igen. För det kan vara så t.ex. om du åker tillbaka till Rumänien, du hamnar i en hemby där dom här rekryterarna fanns och du saknar jobb och du har barn och försörjning osv. Då är det väldigt lätt att du hamnar där igen.

Återvändandeprogrammet är till så att det ska hjälpa dig in på studier eller att dem ska försöka hjälpa dig hitta ett jobb och bostad och du får ekonomiskt stöd upp till sex månader efter att du har kommit hem. Så det handlar om att få personen på fötter igen om du har varit utsatt av prostitution eller människohandel. Att göra ett så säkert och tryggt integrerande som möjligt för den här personen (Lundqvist 2020).

Paulsson (2020) förklarar att denna process inte alltid är så smidig, att det inte alltid är möjligt att hjälpa dessa personer och att vissa blir del av processen men sen ångrar sig eller bara försvinner. Lundqvist (2020) beskriver att inte alla vill återvända hem och att det ibland leder till att de blir papperslösa då de inte har asylskäl i Sverige, vilket gör det svårt att hjälpa dem: *“När våra insatser upphör kan man inte göra mer, vi kan stötta och hänvisa till frivillighetsorganisationer.”* (ibid). Paulsson (2020) förklarar att när det kommer till rättsprocessen så är människohandelsärenden svåra att bevisa och att det generellt i världen

leder till få fällande domar.” *[D]et är väldigt mycket rekvisit, som man måste ha med i domstolarna för att dom på något sätt ska komma fram till en fällande dom. Man har sagt rent ut att de oftast sitter där alla medvetna om att det här är en utsatt eller ett offer och den misstänkte sitter mitt emot men man kan ändå inte fälla. Men man är fullständigt medveten om att så det är.*” (ibid).

3.3.4 Analys - Svenska skyddsnetet

Oavsett om sexhandeln ses från ett abolitionistiskt eller ett liberalt perspektiv så är stöd, hjälp och främjandet av de sociala och ekonomiska aspekterna av sexsäljarens liv en central del för att uppnå ett jämställt feministiskt samhälle (Garofalo Geymonat 2016, s.14-18,94-95; Nilsson et al. 2015, s.28–31; Östergren 2008, s.40–49, 102,179-181,196-229,242-263,285,292-307). Studiens resultat presenterar att det i Sverige idag finns ett skyddsnet som består av ett antal aktörer som genom olika metoder arbetar för att främja sexsäljarnas situation och rättigheter. Regionskoordinatorerna arbetar utefter de befintliga lagarna det vill säga sexköpslagen, kopplerlagen och socialtjänstlagen. Andra aktörer som Ellencentret och Pegasus erbjuder hjälp via samtal och chatt men även genom information. Mikamottagningen, Evonhuset och Novahuset är de kommunala verksamheterna som erbjuder stöd och rådgivning. Utöver dessa erbjuder Talita ett rehabiliteringsprogram som hjälper sexsäljare att ta sig ur sexhandeln och återintegreras i samhället, medan Unizon erbjuder över 130 olika jourer med fokus på kvinnor, tjejer och ungdomar.

Trots dessa etablerade verksamheter, visar resultatet att det råder en stor brist på hjälp i Sverige. Bristen som finns är både en orsak av resursbrist, okunskap och ojämn fördelning av hjälp där majoriteten av verksamheterna arbetar i storstäderna. Bristen på hjälp visar på både ett ojämnt samhälle och att den hjälp som sexköpslagen utlovat inte finns tillgänglig (Garofalo Geymonat 2016, s.15-18,94-95; Nilsson et al. 2015, s.28,31; Östergren 2008, s.49,181,196-229,246,263,285-307). Förutom ovanstående orsaker till brist på ett adekvat skyddsnet anger flera av informanterna att det i socialtjänstlagen inte står utskrivet att sexsäljare är en specifik grupp som behöver hjälp vilket gör att det är upp till kommunerna hur de vill behandla frågor rörande sexhandel.

Sexarbetarfeminismen menar att försöken att eliminera sexhandeln uppifrån både skadar sexsäljare och även gör dem stigmatiserade, diskriminerade och utan den hjälp som lagen utlovat (Garofalo Geymonat 2016, s.15-18,94-95; Nilsson et al. 2015, s.28,31; Östergren

2008, s.49,181,196,204-229,246,263,285-307). Studiens resultat bekräftar detta och visar att okunskapen och förutfattade meningar om sexsäljare både bidrar med exkludering, diskriminering och stigmatisering vilket studiens informanter anser är en av de största bristerna inom detta fält.

Ytterligare en brist inom fältet är svårigheten att få fällande dom i människohandel fall. Detta är problematiskt då människohandel är en handling präglad av våld, ojämna maktstrukturer och en handling som kränker individens mänskliga rättigheter och bidrar till diskriminering (Garofalo Geymonat 2016, s.14-18,94-95; Nilsson et al. 2015, s.28–31; Östergren 2008, s.40–49, 102,179-181,196-229,242-246,263,285-307). Studiens resultat beskriver att människohandel aldrig är frivillig utan alltid sker under någon form av hot eller tvång, vare sig det är fattigdom som är den tvingande orsaken eller en person i from av människohandlare, *loverboy*, familj eller annan person. Människohandel är ett fenomen starkt kopplat till ojämna maktförhållanden, patriarkala strukturer samt ett ojämnt samhälle och är en allvarlig form av organiserad brottslighet som behöver elimineras.

4 Avslutning och fortsatt forskning

I detta avsnitt kommer studiens metod, resultat och analys att diskuteras. Vidare presenteras fortsatt forskning inom fältet sexhandel och en avslutande konklusion.

4.1 En problematisk polarisering och mer komplex verklighet

Denna studie återspeglar en bild av sexhandeln i Sverige idag med fokus på verklighetsbeskrivningen. Det resultatet har visat är att det i dagens Sverige finns två perspektiv som används för att förklara och se på sexhandeln. Som studien visar är den feministiskt abolitionistiska rörelsen och perspektivet dominerande i det svenska samhället. Detta är något som också blir tydligt när studiens informanter talar om centrala begrepp och benämningar inom sexhandeln. Som studien visar har det sedan början av 2000-talet och sexköpslagens tillkomst skett en samhällelig utveckling som även har påverkat sexhandeln. Denna utveckling har bidragit till en förändring inom sexhandeln där det inte längre är ”*det här klassiska att stå på Malmskillnadsgatan*” (Lundqvist 2020). Utan mycket annat som omfattar både den utveckling som skett och bidragit till en digitalisering av sexhandeln där gränserna mellan populärkultur och sexhandel blivit allt mer otydliga (Andersson 2020), men även en förändring av vilka personer som säljer sex idag och vilken uppfattning som finns om sex. Som studien visar finns det olika uppfattningar om vad sex är och hur det uppfattas speciellt när det talas med ungdomar. Runesson (2020) belyser att ungdomar har en annorlunda uppfattning om vad som faller under detta begrepp och att de skiljer på penetrativt sex och oralsex. Detta är något som tydligt visar att gränserna förflyttas att dessa gränser ser olika ut från generation till generation och att sexhandeln förändras. Sexhandeln idag omfattar en större grupp människor där sexsäljare består av personer av olika kön, personer som definierar sig själva på annat sätt, personer med olika etnicitet och olika åldrar. Den svenska sexhandeln idag är präglad av många olika människor där varje individ har sin egna historia och bakgrund (Häggström 2016, s. 51,68–73). RFSL (2019) talar om att utöver den stora mängd migranter som säljer sex så är den svenska sexhandeln överrepresenterad av homo- och bisexuella samt transpersoner. Även Runesson (2020) påpekar att när det gäller sexhandeln via internet så är unga män, pojkar överrepresenterade.

Med andra ord visar den rådande sexhandeln på en intersektionalitet där sexhandel är ett fält som omfattar mer än kvinnan och en feministisk utgångspunkt. Att endast utgå från en

feministisk utgångspunkt och perspektiv när det gäller sexhandeln gör att en stor del av dagens sexsäljare osynliggörs och inte tas i beaktning vilket också bidrar till en diskriminering, stigmatisering och ökad ojämställdhet. Med beaktning av att sexhandeln idag består av många olika personer som under rådande feministiska utgångspunkter och lagstiftningar inte riktigt inkluderas så är Amnesty international inne på rätt spår när de väljer att se på sexhandeln ur ett mänskligt rättighetsperspektiv, ett perspektiv där sexsäljarens möjlighet till bättre förhållanden fria från diskriminering och stigmatisering ligger i fokus. Dock kan även Amnestys infallsvinkel kring en avkriminalisering av sexköp ifrågasättas och även det hur samhället egentligen ska se på köp av tillgång till en annan människas kropp. Av studiens resultat och svenska Amnesty (Amnesty u.å.) framgår det att detta är något som inte är accepterat i det svenska samhället.

Vad gäller det befintliga skydds nätet för personer som säljer sex framgår det av studiens resultat att det finns aktörer som arbetar med att både hjälpa och stödja sexsäljare i Sverige idag. Dock är det befintliga skydds nätet bristfälligt. De ideella organisationerna och verksamheterna som arbetar inom detta fält är starkt beroende av ekonomisk finansiering av medlemmar vilket gör att antalet personer de kan hjälpa och stödja är begränsat. Vad gäller myndigheternas arbete, främst socialtjänsten, är det ibland oklart och vagt vilket ansvar, hjälp och stöd som finns för sexsäljare och vem som ska erbjuda detta. Denna vaghet gör det svårt både för sexsäljare att söka hjälp men även för myndighetspersoner att erbjuda hjälp och stöd då det inte finns tydliga riktlinjer. Olsson (2020) och Christiansson (2020) påpekar att det fallerar eftersom att det i socialtjänstlagen inte står utskrivet att sexsäljare är en specifik grupp som behöver hjälp och stöd. Detta gör att de svenska myndigheterna får arbeta utifrån en bristfällig lag där hjälp endast finns i de fall när personen blivit utsatt för våld. Detta kombinerat med den ojämna fördelningen av resurser som bidrar till att det blir otydligt var sexsäljare kan söka hjälp kommunalt, gör att det inte är förvånansvärt att sexsäljare känner sig diskriminerade och stigmatiserad. Som Olsson (2020) beskriver det *"finns det inget krav att socialtjänsten ska ha en särskild sakkunskap om sex mot ersättning."*

Studien visar på att det i dagens Sverige råder en stor okunskap i samhället om sexhandel. Detta är något som blir problematiskt då det medför förutfattade meningar, diskriminering och stigmatisering av sexsäljare. Lundqvist (2020) beskriver att denna okunskap och förutfattade meningar bland annat bidrar till att sexsäljare har svårt att anmäla sexuella övergrepp och våldtäkter samt att få tillgång till skydd. Hon beskriver att det är möjligt att

mötas av kommentarer som; *”ja men hon väljer ju det själv, hon går ju hela tiden tillbaka, varför ska vi då gå in med ett boende”* (Lundqvist 2020). Även organisationen Inte din hora (u.å. b) beskriver att detta blir problematiskt när den hjälp och skydd som ska finnas brister på grund av okunskap. De beskriver bland annat att sexsäljare blir avfärdade av olika institutioner när de söker hjälp och att sexsäljare tenderar att skuldbeläggas för övergrepp som de blivit utsatta för. Detta leder till att många sexsäljare och speciellt de som inte beaktas av det feministiska perspektivet blir utsatta. Denna utsatthet är något som blir ännu mer problematiskt när det kommer till personer som redan är utsatta för människohandel för sexuella ändamål eller på annat sätt är tvingade till att sälja sex. Med den rådande situationen om rättsväsendets stora krav på rekvisit samt okunskap om vad frivillighet innebär blir personerna som tvingas till människohandel och försäljning av sex en stor och utsatt grupp som är i behov av ett välfungerande och adekvat skydds nät. Något som Sverige och det bristande skydds nätet inte kan bistå med i dagsläget.

Det framgår tydligt av studien att den svenska sexhandeln är polariserad och att skydds nätet är bristfälligt. Att det råder en stor okunskap i det svenska samhället och förutfattade meningar är ingen tvekan om. Den aktuella debatten avspeglar ett polariserat fält som missar den verkliga situationen. Christiansson (2020) beskriver just detta och menar på att det behövs en diskussion i samhället för att undvika denna polarisering. Det är tydligt att sexhandelsfrågan behöver ett större utrymme i det svenska samhället för att lyfta den verkliga situationen och beakta sexsäljare som inte faller under den nuvarande feministiska utgångspunkten. Med andra ord kan dagens läge beskrivas som en mer komplex verklighet än vad som framställts av de feministiska perspektiven.

4.1.1 Reflektion kring studiens metod

I denna studie har semistrukturerade intervjuer använts som primär metod som kompletterades med en litteraturstudie. Som nämnt tidigare i studien ansågs dessa metoder mest lämpade för att få fram en bild av den svenska sexhandeln idag. De som intervjuades var verksamma aktörer inom detta fält där majoriteten av respondenterna var statliga tjänstemän från olika delar av Sverige. Respondenternas geografiska arbetsregioner bidrog till att det var möjligt att få en bred och tydlig bild om hur det ser ut i olika delar av Sverige. Anledningen till att dessa intervjuer kompletterades med en litteraturstudie var för att försöka ge ett ännu bredare perspektiv av den svenska sexhandeln. Eftersom att det inte var möjligt att genomföra intervjuer med frivillighetsorganisationerna på grund av tidsbrist genomfördes

en litteraturstudie med befintligt material från deras hemsidor och rapporter. Förväntningarna med litteraturstudien var att den skulle vidga uppfattningen av den svenska sexhandeln, vilket den gjorde. Det optimala för denna studie hade varit att komplettera dessa två perspektiv med ett perspektiv från både sexsäljare och sexköpare. Det hade öppnat upp en bredare förståelse för både situationen idag, sexköpslagens påverkan på de personer som faktiskt säljer och köper sex och för en bredare förståelse och bild av det svenska skyddsnetzets utsträckning. Dock var denna studie tidsbegränsad vilket ledde till att detta inte var möjligt. Om tiden hade funnits hade intervjuer med sexsäljare och sexköpare varit nästa steg för att skapa en bredare bild av den svenska sexhandeln idag vilket kanske hade genererat ett annorlunda resultat.

Sexhandel är också ett känslomässigt fält och ett ämne som lätt väcker känslor och reaktioner, något som även inträffade under denna studie. Ur ett vetenskapligt perspektiv är det viktigt att vara medveten om risken för subjektivitet och känslor och vad det kan medföra. Tyvärr var det inte alltid möjligt att undvika subjektivitet speciellt vad gäller vissa följdfrågor under de semistrukturerade intervjuerna. För att undvika att detta påverkade studiens resultat har både dessa följdfrågor och dess svar exkluderats ur studien för att behålla objektiviteten och trovärdigheten. Studiens breda omfång av aktörer som arbetar med sexhandelsfrågor har givit studien båda bredd men även en trovärdighet då dessa aktörer både ifrågasätter och bekräftar varandras utsagor och på så sätt ger en trovärdig bild av situationen idag men även lyfter de huvudsakliga diskurserna inom fältet sexhandel.

4.2 Vidare forskning

Sexhandeln är en stor och komplex fråga vilket gör att det finns ytterligare aspekter att utforska inom detta fält. Syftet med denna studie har varit att förstå och granska den svenska sexhandeln genom att fokusera på internet, sexköpslagen samt det svenska skyddsnetz och på så sätt utforma en lägesbeskrivning. Om ytterligare tid hade funnits hade nästa steg varit att även inkludera och intervjua både sexsäljare och sexköpare. Detta hade bidragit till en ännu bredare lägesbeskrivning över situationen idag och bidragit ytterligare till verklighetsbeskrivningen. Förutom en utökning av denna studie finns det flera aspekter av sexhandeln som kräver vidare forskning. Som resultatet och diskussionen visar är dagens sexhandel polariserad och för det mesta utgår från kvinnan som sexsäljare. Dock finns det en större grupp individer som bestående av både män och hbtq personer som säljer sex. Fördomar om att det endast är kvinnan som är den *utsatta* och mannen *förövaren* stämmer

inte med den rådande verklighetsbeskrivningen. Därför rekommenderas vidare forskning bortom dessa fördomar för att skapa en bredare uppfattning om hur många och vilka personer som säljer sex i Sverige.

Sveriges socialtjänstlag, så som den ser ut idag beaktar inte sexsäljare som en specifik grupp som behöver hjälp och som resultatet belyser är detta problematiskt både för de svenska myndigheterna som arbetar utifrån denna lag men även för sexsäljare som behöver stöd och hjälp (Christiansson 2020; Olsson 2020; Paulsson 2020). Med andra ord behövs det forskning och en utredning om socialtjänstlagen och varför den inte inkluderar sexsäljare som en specifik grupp. Det behöver upprättas tydligare riktlinjer för att både underlätta arbetet för socialtjänsten och andra myndigheter samt för att öka kunskapen nationellt samt förbättra skyddsnetet för sexsäljare som är i behov av hjälp och stöd.

Vad gäller internet presenterar studiens resultat att det är en stor andel unga personer som säljer sex via internet. Detta kombinerat med den allt otydligare gränsen mellan populärkultur och sexhandel samt sociala medier som är influerade av porrindustrin gör att många unga personer lätt tar sig över denna gräns (Andersson 2020). I ett samhälle som är präglad av en digitalisering blir det viktigt att forska vidare om säkerheten för barn via internet och att forska vidare om sexhandeln via internet med utgångspunkt i barnkonventionen.

Den rådande digitaliseringen och sociala medier som influeras av porrindustrin har förutom otydliga gränser bidragit till en framväxt av nya former av sexhandel och även en grövre porrindustri. Talita (2019, s. 47–49) talar just specifikt om pornografin och hur den har blivit allt grövre men även hur det i många fall rör sig om mer än pornografi och försäljning av sex. Även Unizon uppmärksammar pornografins ”*tydliga eftertryck i både attityder mot kvinnor och efterfrågan på köp av sexuella handlingar (och vilka handlingar som efterfrågas).*” (Andersson 2020). Talita (u.å. b) betonar även att pornografi är en del av sexhandeln som exploaterar unga tjejer. Att det behövs ytterligare forskning om pornografins påverkan på sexhandeln råder ingen tvekan om.

Ytterligare en aspekt som inte presenterades i resultatet men som kom på tal under intervjuerna och i Häggströms bok är sexköparna. Häggström (2016, s.155) påpekar att det ofta uppkommer kommentarer om att sexköpare är *desperata efter sex* och därför måste köpa sex. Häggström förklarar att detta sällan är fallet och att det oftast är så att sexköparna är vanliga män som har alla förutsättningar för att *få ligga gratis*. Detta påpekar även Lundqvist

(2020) och menar att många har barn och familj. Lundqvist (2020) talar även om vikten av hjälpinsatser för sexköpare. Hon beskriver bland annat en insats på Södermalm i Stockholm där 20 av 41 gripna sexköpare tackade ja till att komma till KAST. Hon menar att det är viktigt med hjälpinsatser för att "*få bupp med problemet*" och på så sätt minska efterfrågan. Häggström (2016, s.160) beskriver också att, så länge det finns en efterfrågan så kommer det finnas människohandlare och kopplare som kommer kunna utsätta folk för människohandel för sexuella ändamål. Runesson (2020) uppmärksammar också detta och menar att det behövs ett mer förebyggande arbete gentemot sexköpare. Hon pekar på att det idag finns en stor okunskap om att det finns hjälp och vart det finns hjälp för sexköpare eller sexmissbrukare. Med andra ord behövs det även forskning med fokus på sexköparen och på vilket sätt det är möjligt att bedriva ett förebyggande arbete gentemot sexköpare och sexmissbrukare för att motverka efterfrågan.

4.3 Konklusion - en ny sexhandel som måste diskuteras

Fältet sexhandel förändras kontinuerligt och som studien har visat är sexhandel ett komplext fenomen som inte längre omfattar de grundläggande och *klassiska* uppfattningarna och formerna av sexhandel. Denna studie ger ytterligare bevis att globaliseringens, digitaliseringens, lagstiftningens och internets påverkan på sexhandeln i Sverige har bidragit till både en stor polarisering av de feministiska perspektivens synsätt på sexhandeln men även en utveckling av nya former av sexhandel som omfattar många olika personer. Med de rådande feministiska perspektiven, förutfattade meningar, okunskap och ett bristande skyddsnet blir en stor del sexsäljare exkluderade, diskriminerade och stigmatiserade. Det stora antalet homo-och bisexuella samt transpersoner och unga män som säljer sex blir ofta exkluderade ur den rådande diskursen eftersom att sexhandeln i Sverige ses ur ett strikt feministiskt och neo- abolitionistiska perspektiv där sexhandel definieras som mäns våld mot kvinnor. Som studien visar är det inte endast kvinnor som säljer sex i dagens Sverige utan många olika personer av olika könsidentiteter vilket visar att sexhandeln har förändrats och att en ny sexhandel har etablerat sig i Sverige. På grund av denna utveckling och omfattning av sexsäljare samt den rådande okunskapen blir en diskussion bortom det feministiska perspektivet allt viktigare. Den svenska sexhandeln är en fråga som behöver en bredare diskussion med utgångspunkt i ett mänskligt rättighetsperspektiv som samtidigt återspeglar och respekterar den samhälleliga moralen och värderingarna.

5 Bibliografi

Allmänna barnhuset; Svedin, C.G, Priebe, G, Wadsby, M, Jonsson, L & Fredlund, C (2015).

Unga sex och internet- i en föränderlig värld. Tillgänglig: <

[http://www.allmannabarnhuset.se/wp-](http://www.allmannabarnhuset.se/wp-content/uploads/2015/11/Unga_sex_internet_2015_slutlig.pdf)

[content/uploads/2015/11/Unga_sex_internet_2015_slutlig.pdf](http://www.allmannabarnhuset.se/wp-content/uploads/2015/11/Unga_sex_internet_2015_slutlig.pdf) > hämtad: 2020-01-09.

Alvesson, M & Sköldberg, K (2017). *Tolkning och reflektion: vetenskapsfilosofi och kvalitativ metod*. Lund: Studentlitteratur.

Amnesty international (2016). Amnesty international policy on state obligations to respect, protect and fulfil the human rights of sex workers. Tillgänglig: <

<https://www.amnesty.org/en/documents/pol30/4062/2016/en/> > hämtad: 2020-04-30.

Amnesty international (u.å.). Mänskliga rättigheter för de som säljer sex. Tillgänglig: <

<https://www.amnesty.se/om-amnesty/amnesty-international-sverige/uttalanden-och-remissvar/uttalande-om-amnesty-international-policy-om-staters-ansvar-att-respektera-skydda-och-uppfylla-manskliga-rattigheter-dem-som-saljer-sex/> > hämtad: 2020-04-30.

Coomans, F, Grunfeld, F & Kamminga, M.T (2009). *Methods of Human Rights Research*. Oxford: Intersentia and Maastricht Center for Human Rights.

Coy, M, Pringel, H & Taylor M (2016). The Swedish sex purchase law: evidence of its impact. *Nordic Model information Network*, s.1–6.

Ellencentret (u.å. a). Om oss. Tillgänglig: <<https://ellencentret.se/om-oss> > hämtad: 2020-30-04.

Ellencentret (u.å. b). Info. Tillgänglig: < <https://ellencentret.se/info-knapp> > hämtad: 2020-04-30.

Engvall, C (2015). *Virtuell våldtäkt: om unga och sexbilder på nätet*. Falun: Kalla Kulor Förlag.

European Court of Human Rights (2010). Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna. Tillgänglig: <
https://www.echr.coe.int/Documents/Convention_SWE.pdf > hämtad: 2020-03-31.

Evonhuset (2019). Evonhuset – för dig som säljer, köper, konsumerar eller skadar dig med sex eller är utsatt för människohandel. Tillgänglig: <
<https://malmo.se/Service/Stod-och-omsorg/Brott-hot-och-vald/Evonhuset---for-dig-som-saljer-koper-konsumerar-eller-skadar-dig-med-sex-eller-ar-utsatt-for-manniskohandel.html> > hämtad: 2020-04-30.

Fangen, K & Sellerberg A-M (2013). *Många möjliga metoder*. Lund: Studentlitteratur.

Forsberg, C & Wengström, Y (2016). *Att göra systematiska litteraturstudier: värdering, analys och presentation av omvårdnadsforskning*. Stockholm: Natur & Kultur.

Frankfort- Nachmias, C., Nachmias, D. & DeWaard, J (2015) *Research Methods in the Social Sciences: Eighth Edition*. New York: Worth Publishers.

Fuckförbundet (u.å. a). Fuckförbundet: Community för sexarbetare. Tillgänglig: <
<https://www.fuckforbundet.com/> >hämtad: 2020-04-26.

Fuckförbundet (u.å. b). Avkriminalisera NU! Tillgänglig:
<<https://www.fuckforbundet.com/kopia-pa-bli-medlem> > hämtad: 2020-04-26.

Fuckförbundet (u.å. c). Värdegrund. Tillgänglig:
<<https://www.fuckforbundet.com/vardegrund> > hämtad:2020-05-04.

Förenta Nationerna (u.å.). Allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna. Tillgänglig:
<<https://fn.se/wp-content/uploads/2016/07/Allmanforklaringomdemanskligarattigheterna.pdf>
> hämtad:2020-03-31.

Garofalo Geymonat, G (2016). *Köpa och sälja sex: mellan njutning, arbete och utnyttjande*. Göteborg: Daidalos AB.

Gemöze, L. (2015). *Feminism*. Falun: Scandbook.

Giddens, A & Sutton, P.W (2013). *Sociologi*. Lund: Studentlitteratur.

Göteborgs Universitet (GU) (2015). Riktlinjer för litteraturstudier vid IKI. Tillgänglig: < https://www.gu.se/digitalAssets/1509/1509977_riktlinjer-f--r-litteraturstudier-iki-2015.pdf > hämtad: 2020-03-27.

Holmström, C & Skilbrei, M-L (2017) The Swedish sex purchase act: Where does it stand? *Oslo Law Review*, v, 4 (2), s.82-104.

Häggström (2016). *Skuggans lag*. Litauen: Kalla Kulor Förlag.

Häggström (2017). *Nattstad*. Litauen: Southside Stories.

Inte din hora (u.å. a). Om oss. Tillgänglighet: < <http://intedinhora.se/om-oss/> > hämtad: 2020-04-30.

Inte din hora (u.å. b). Uppropet. tillgänglighet: < <http://intedinhora.se/uppropet/> > hämtad: 2020-04-30.

Kismödi, E, Cottingham, J, Gruskin, S & Miller, A.M (2015). Advancing sexual health through human rights: The role of the law. *Global Public Health*, 10:2, s. 252–267.

Levy, J & Jakobsson, P (2014). Sweden's abolitionist discourse and law: Effects on the dynamics of Swedish sex work and on the lives of Sweden's sex workers. *Criminology & Criminal Justice*, v.14 (5), s.593–607.

Länsstyrelsen Stockholm (2015). *Prostitution i Sverige 2014: en omfattningskartläggning*. Stockholm: Länsstyrelsen

Maschi, T.M & Turner, S.G (2014) Feminist and Empowerment theory and social work practice. *Journal of Social Work Practise*, 29:2, s. 151–162.

McConnell, L & Smith, R (2018). *Research methods in human rights*. New York: Routledge.

Mies, M. & Federici, S (2014). *Patriarchy and Accumulation on a World Scale: Women in the International Division of Labour*. London: Zed Books.

Mikamottagningen (2020). Sex mot ersättning. Tillgänglig: <
<https://socialstod.stockholm/missbruk-och-beroende/sex-mot-ersattning/>> hämtad: 2020-04-30.

Mikkelsen, B (2005). *Methods for Development Work and Research: A New Guide for Practitioners*. New Delhi: Sage.

Månsson, S-A (2018). *Prostitution: aktörerna, relationerna och omvärlden*. Lund: studentlitteratur.

Nationalencyklopedin (NE) (u.å. a). Prostitution. Tillgänglig:< <https://www-ne-se.till.biblextern.sh.se/uppslagsverk/encyklopedi/1%C3%A5ng/prostitution> > hämtad: 2020-03-31.

Nationalencyklopedin (NE) (u.å. b). Reglementerad Prostitution. Tillgänglig: < <https://www-ne-se.till.biblextern.sh.se/uppslagsverk/encyklopedi/1%C3%A5ng/reglementerad-prostitution> > hämtad: 2020-03-31.

Nayar, K.I (2017). Sweetening the deal: dating for compensation in the digital age. *Journal of Gender Studies*, v. 26 (3), s.335–346.

Nilsson, G & Lövkrona, I (2015). *Våldets kön: kulturella föreställningar, funktioner och konsekvenser*. Lund: studentlitteratur.

Novahuset (u.å. a). Hem. Tillgänglig: < <https://www.novahuset.com/> > hämtad:2020-05-02.

Novahuset (u.å. b). Uppsökande. Tillgänglig: <<https://www.novahuset.com/uppsokande/>> hämtad:2020-05-02.

Office of the High Commissioner for Human Rights (u.å a). Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women New York, 18 December 1979. Tillgänglig: <<https://www.ohchr.org/EN/ProfessionalInterest/Pages/CEDAW.aspx> > hämtad: 2020-03-31.

Office of the High Commissioner for Human Rights (u.å. b). Status of ratification: Sweden. Tillgänglig: < <https://indicators.ohchr.org/> > hämtad: 2020-03-31.

Pegasus (u.å. a). Här finns vi. Tillgänglig: < <https://pegasus.se/hitta-till-oss/> hämtad: 2020-04-29.

Pegasus (u.å. b). Projektet. Tillgänglig: < <https://pegasus.se/projektet/> > hämtad: 2020-05-02.

Pegasus (u.å. c). FAQ. Tillgänglig: <<https://pegasus.se/vanliga-fragor-och-svar/>> hämtad: 2020-04-29.

Phipps, A (2017). Sex wars revisited: A rhetorical economy of sex industry opposition. *Journal of International Women's Studies*, v 18 (4), s. 306–320.

RFSL (2019 a). RFSL om sex mot ersättning. Tillgänglig: < <https://www.rfsl.se/verksamhet/halsa-sexualitet-och-hiv/rfsl-om-sex-mot-ersattning/>> hämtad: 2020-04-29.

RFSL (2019 b). Kort om RFSL. Tillgänglig: <<https://www.rfsl.se/om-oss/kort-om-rfsl/>> hämtad:2020-05-02.

RFSL (u.å. c). Röda paraplyet. Tillgänglig:< <https://rfslstockholm.se/roda-paraplyet/> > hämtad: 2020-04-29.

Rissel, C, Donovan, B, Yeung, A, de Visser, R.O, Grulich, A, Simpsons, J.M och Richters, J (2017). Decriminalization of sex work is not associated with more men paying for sex: results from the second Australian study of health and relationships. *Sex Rec Soc Policy*, v.14, s. 81–86.

Röda paraplyet (u.å.). Innan en träff. Tillgänglig: <https://rodaparaplyet.org/2013/04/20/innan-en-traff/> hämtad: 2020-04-29.

SOU 1981:71, Betänkande av prostitutionsutredningen. *Prostitution i Sverige: bakgrund och åtgärder*.

SOU 2010:49, Betänkande av Utredning om utvärdering av förbudet mot köp av sexuell tjänst. *Förbud mot köp av sexuell tjänst: En utvärdering 1999–2008*.

Stockholmskällan (u.å.). Hemlösa, arbetslösa och lösdrivare. Tillgänglig: <
<https://stockholmskallan.stockholm.se/teman/stockholms-sociala-historia/hemlosa-och-losdrivare/>> hämtad: 2020-04-01.

Sveriges Kvinnolobby (u.å. a). Om Sveriges kvinnolobby. Tillgänglig:
<<https://sverigeskvinnolobby.se/om-sveriges-kvinnolobby/om-organisationen/>> hämtad:
2020-04-30.

Sveriges Kvinnolobby (u.å. b). Global protest mot användandet av termen ”sexarbete”.
Tillgänglig:<<https://sverigeskvinnolobby.se/global-protest-mot-anvandandet-av-termen-sexarbete/>>hämtad: 2020-05-04.

Sveriges Kvinnolobby (u.å. c). Thaisalonger som säljer sex blir allt fler. Tillgänglig:
<<https://sverigeskvinnolobby.se/thaisalongerna-som-saljer-sex-blir-allt-fler/>> hämtad: 2020-05-04.

Sveriges Kvinnolobby (u.å. d). Ny handlingsplan mot prostitution och människohandel.
Tillgänglig: <<https://sverigeskvinnolobby.se/ny-handlingsplan-mot-prostitution-och-manniskohandel/>> hämtad: 2020-05-04.

Sveriges Kvinnolobby (u.å. e). Rätt riktning- För etiska riktlinjer mot sexköp. Tillgänglig:
<<https://sverigeskvinnolobby.se/project/ratt-riktning-for-etiska-riktlinjer-mot-sexkop/>>
hämtad: 2020-05-04.

Sveriges Radio (2019). Sugardejting lockar barn in i prostitution. Tillgänglig: <
<https://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=438&artikel=7280966&fbclid=IwAR3GCjOUv9OiOFlcT5vn6jKSEzTCCRmhLgyKPFjUJ7it9ATQF3I7R1bUzge>> hämtad:2020-04-02

Sveriges Riksdag (u.å.). Brottsbalk (1962:700). Tillgänglig: < https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/brottsbalk-1962700_sfs-1962-700 > hämtad:2020-04-01.

Sveriges Television (2019). "Sugaradaring" en allt vanligare form av prostitution. Tillgänglig: < <https://www.svt.se/nyheter/lokalt/varmland/sugardating-en-allt-vanligare-verksamhet> > hämtad: 202-04-02.

Sweetman, C (2013). Introduction: working with men on gender equality. *Gender & Development*, 21:1, s. 1–13.

Talita (u.å. a). Vilka är vi? Tillgänglig: < <https://www.talita.se/utforska/vilka-ar-talita> > hämtad: 2020-04-30.

Talita (u.å. b). Vad gör vi? Tillgänglig: < <https://www.talita.se/utforska/vad-gor-talita> > hämtad: 2020-04-30.

Talita (u.å. c). Prostitution. Tillgänglig: < <https://www.talita.se/prostitution> > hämtad: 2020-04-30.

Talita (2019). Syns man inte finns man inte- en inblick i den svenska porrindustrin. Tillgänglig: < https://www.talita.se/assets/dokument/rapport_sv.pdf > hämtad:2020-04-30.

United Nations (u.å.) Sustainable Development Goal 5: Gender Equality. Tillgänglig: < <https://www.un.org/sustainabledevelopment/gender-equality/> > hämtad: 2020-03-31.

Vanwesenbeeck, I (2017). Sex work criminalization is barking up the wrong tree. *Arch Sex Behav*, v 46, s. 1631–1640.

Östergren, P (2008). *Porr, horor och feminister*. Stockholm: Natur och Kultur

Intervjuer

Aldén, Maria, regionskoordinator mot prostitution och människohandel i region Nord, NMT- Nationellt metodstöd mot prostitution och människohandel, 2020. Intervju 2020-03-12.

Andersson, Rebecka, verksamhetsutvecklare förebyggande arbete på Unizon, 2020. Intervju 2020-03-16.

Christiansson, Johan, kvalificerad utredare, prostitution och människohandel på Jämställdhetsmyndigheten, 2020. Intervju 2020-03-30.

Lundqvist, Elisabeth, regionskoordinator mot prostitution och människohandel i Stockholm, NMT- Nationellt metodstöd mot prostitution och människohandel, 2020. Intervju 2020-03-12.

Norlin, Eva, regionskoordinator mot prostitution och människohandel i region Nord, NMT- Nationellt metodstöd mot prostitution och människohandel, 2020. Intervju 2020-02-23.

Olsson, Sara, regionskoordinator mot prostitution och människohandel i region Syd, NMT- Nationellt metodstöd mot prostitution och människohandel, 2020. Intervju 2020-03-30.

Paulsson, Mats, senior utredare, prostitution och människohandel, 2020. Intervju 2020-02-13.

Pettersson, Lena, regionskoordinator mot prostitution och människohandel i region Öst, NMT- Nationellt metodstöd mot prostitution och människohandel, 2020. Intervju 2020-04-02.

Runesson, Anna, regionskoordinator mot prostitution och människohandel i region Mitt, NMT- Nationellt metodstöd mot prostitution och människohandel, 2020. Intervju 2020-04-02.

Schyberg, Mia, regionskoordinator mot prostitution och människohandel i region Bergslagen, NMT- Nationellt metodstöd mot prostitution och människohandel, 2020. Intervju 2020-02-20.

6 Bilagor

Bilaga 1: Intervjuförfrågan

Hej,

Mitt namn är Aleksandra och jag är student vid Enskilda Högskolan Stockholm, där jag just nu är i skedet med att skriva min masteruppsats i mänskliga rättigheter. Eftersom att jag har ett intresse för arbetet kring sexhandeln i Sverige skulle jag gärna vilja fördjupa mig ytterligare i kunskaperna inom detta fält. Därför tänker jag intervjua myndigheter, organisationer och föreningar men även andra aktörer som är insatta och arbetar inom i detta fält.

Syftet med min uppsats är att titta närmare på sexköpslagens effekter och påverkan, hur språket som används i lagen påverkar den sexhandel som sker idag. Men även titta på vart gränsen för sexhandel går i dagens allt mer digitaliserade värld. Samt hur olika aktörer tolkar sexköpslagen, definierar personer som har sex mot ersättning och hur arbetet ser ut för att säkra dessa personers rättigheter till säkerhet och ett adekvat skyddsnät.

Jag har läst om ert arbete och finner att er kunskap är av relevans för min studie och därför undrar jag om möjligheten finns att göra en intervju hos er någon dag under perioden 19 februari- 16 mars eller 30 mars -10 april?

Intervjun är helt frivillig och bör vara ca. 20–50 min. Både intervju i person, via telefon men även via mail är av intresse. Även seminarier och utbildningar är av intresse, om det är något ni har.

Era uppgifter kommer att behandlas konfidentiellt och möjligheten att vara anonym kommer att finnas. Ni kommer också vara fria att avbryta intervjun när som helst om ni känner att ni inte vill fullfölja den.

Skulle ni vara intresserade att delta i denna studie så skulle jag vara väldigt tacksam. Jag tror att er kunskap och ert perspektiv och er erfarenhet är väldigt värdefull inom detta forskningsfält och jag skulle gärna vilja lyfta detta via min studie.

Svara gärna på detta mail om ni är intresserade av att delta i denna studie eller inte.

Med vänliga hälsningar,

Aleksandra Avramovic Stefanovic

Bilaga 2: Information om kontakt

Hej,

Mitt namn är Aleksandra och jag är student vid Enskilda Högskolan Stockholm, där jag just nu är i skedet med att skriva min masteruppsats i mänskliga rättigheter. Eftersom att jag har ett intresse för arbetet kring sexhandeln i Sverige skulle jag gärna vilja fördjupa mig ytterligare i kunskaperna inom detta fält. Därför tänker jag intervjua myndigheter, organisationer och föreningar men även andra aktörer som är insatta och arbetar inom i detta fält.

Jag skulle därför gärna vilja komma i kontakt med någon person som arbetar hos er och är insatt i frågor rörande sexhandeln i Sverige och har möjlighet att ställa upp på en intervju för min studie. Skulle ni kunna hänvisa mig till rätt person, eller en person som har kännedom i ämnet?

Med vänliga hälsningar,

Aleksandra Avramovic Stefanovic

Bilaga 3: Intervjuguide vid semistrukturerade intervjuer

Först vill jag börja med att tacka er för att ni har tagit er tid för att ställa upp på en intervju! Syftet med denna studie är som nämnt i mailet att få en bättre bild av den svenska sexhandeln. Denna intervju kommer endast att användas som empiriskt material till min masteruppsats!

Jag vill även innan vi börjar ställa två frågor;

- Är det okej att spela in vårt samtal?
- Är det okej att använda sig av ert hela namn och befattning i studien, eller föredrar ni att vara anonyma?

Sen vill jag även påminna att om ni inte vill svara på någon fråga eller att ni känner att ni vill avbryta, så är det endast att säga till!

Om respondenten/organisationen

- Vad innebär din tjänst och vad är det du arbetar med? Hur länge har du arbetat med detta?
- Hur arbetar ni med frågor rörande sexhandel? Processen?

Lagen

- Den svenska sexköpslagen har varit väldigt omtalad som att var revolutionerande i detta fält, vad tycker du om denna lag?
- Vad skulle du säga är effekterna av sexköpslagen? Har den haft någon påverkan på hur sexhandeln ser ut idag?
- Kan du beskriva människohandel för sexuella ändamål i Sverige?
- Vad är dina tankar om att avkriminalisera sexköp?

Gränsen i den digitaliserade världen

- Vi vet att dagens samhälle är mer digitaliserat än var det var år 1999 när lagen kom till och att sexhandeln i olika via internet är allt mer förekommande (rumsligt byte), vad är dina tankar om detta?
- Skulle du säga att det finns en gräns/skillnad mellan sex i utbyte av ersättning och exempelvis sugardating eller flickväsns upplevelsen? Vart går denna gräns?

Definition

- Hur definierar ni personer som har sex mot ersättning? Vilka/vilken definition använder ni i ert arbete?

Mänskliga rättigheter, trygghet och skyddsnet

- Hur arbetar ni med att säkerhetsställa dessa personers basala rättigheter och trygghet?
- Stigmatisering?
- Finns det ett adekvat skyddsnet i Sverige för personer som har sex mot ersättning?

Avslut

- Är det något mer ni vill tillägga? Går det bra att kontakta er igen vi mail om det skulle uppstå någon mer fråga?

Bilaga 4: Mail med strukturerade intervjufrågor

Först vill jag börja med att tacka er för att ni har tagit er tid för att ställa upp på en intervju! Syftet med denna studie är som nämnt i föregående mail mailet att få en bättre bild av den svenska sexhandeln. Denna intervju kommer endast att användas som empiriskt material till min masteruppsats!

Svara gärna på denna fråga först;

- Är det okej att använda sig av ert hela namn och befattning i studien, eller föredrar ni att vara anonyma?

Sen vill jag även påminna att om ni inte vill svara på någon fråga så är det okej!

Om respondenten

- Vad innebär din tjänst och vad är det du arbetar med?
- Kan du berätta lite mer om hur arbetsprocessen ser ut när ni arbetar med fall som rör sexhandel?

Lagen

- Den svenska sexköpslagen har varit väldigt omtalad som att var revolutionerande i detta fält, vad tycker du om denna lag?
- Vad skulle du säga är effekterna av sexköpslagen? Och vad har den haft för påverkan på den sexhandel som sker idag?
- Människorätsorganisationer hävdar att en avkriminalisering skulle hjälpa de personer som befinner sig inom sexhandeln och stärka deras mänskliga rättigheter, vad är dina tankar om att avkriminalisera sexköp?

Gränsen i den digitaliserade världen

- Vi vet att dagens samhälle är mer digitaliserat än vad det var år 1999 när lagen kom till, tidigare studier talar om ett rumsligt byte till internet, vad är dina tankar om detta? Håller du med det som tidigare studier hävdar? Motivera gärna!
- Skulle du säga att det finns en gräns/skillnad mellan Prostitution och exempelvis sugardating eller flickvans upplevelsen? Ja/nej, motivera gärna!
- Skulle du säga att sexköpslagen är tillräcklig och täcker in sexhandeln som sker via internet? om nej, varför tycker du så?
- Hur ser ert arbete ut när det kommer till den sexhandel som sker via internet?
- Hur definierar ni personer som har sex mot ersättning? Prostituerad eller sexarbetare? Varför?

Mänskliga rättigheter, trygghet och skyddsnet

- Hur arbetar ni med att säkerställa dessa personers mänskliga rättigheter och trygghet?
- Anser du att personer som har sex mot ersättning blir diskriminerade när de söker hjälp, sjukvård och skydd? Motivera gärna!
- Finns det ett adekvat skyddsnet i Sverige för personer som har sex mot ersättning? Om ja, hur ser detta skyddsnet ut? Om nej, varför är det så?

Övrigt

- Är det något mer ni vill tillägga eller upplysa mig om?
- Går det bra att kontakta er igen vi mail om det skulle uppstå någon mer fråga?

Tack återigen och för att du ville ställa upp på intervjun! Jag inväntar ditt svar!

Bilaga 5: Studiens informanter

Amnesty International är världens största människorättsorganisation. De arbetar aktivt med denna fråga och har även tagit fram en policy, *Policy on state obligations to respect, protect and fulfil the human rights of sex workers* (Amnesty 2016). Policyn talar om sexarbetares situation i världen och rekommenderar att stater följer policyn för att verka för sexarbetares mänskliga rättigheter. Svenska Amnesty ställer sig bakom denna policy och att sex mot ersättning bör vara avkriminaliserat, dock står det inte bakom en avkriminalisering av sexköp (Amnesty u.å.)

Ellencentret drivs av stiftelsen 1000 - möjligheter. De erbjuder hjälp och stöd för alla mellan 15–25 år och har erfarenhet av sex mot ersättning. De erbjuder samtal, juridisk hjälp, gruppträffar där möjligheten finns att träffa andra med liknande erfarenheter. Utöver detta har dem en psykolog som det finns möjlighet att chatta anonymt med. Deras hemsida erbjuder även information om ämnet samt information om rättigheter (Ellencentret u.å. *a & b*).

Evonhuset erbjuder stöd och hjälp till personer som är över 15 år och som säljer, köper skadar sig med sex eller är utsatt för människohandel. Verksamheten finns i Malmö och bedriver uppsökande arbete på internet i gatumiljö och på andra platser (Evonhuset 2019).

Fuckförbundet verkar som stöd för sexarbetare i Sverige. De vill öka allmänhetens medvetande om sexarbetares kamp för rättigheter samt sexköpslagens negativa konsekvenser. De förespråkar en avkriminalisering och följer i många människors organisationer spår i frågan om att en avkriminalisering främjar sexarbetares rättigheter (Fuckförbundet u.å. *a- c*).

Inte din hora är ett nätverk för och av personer som har erfarenhet av kommersiell sexuell exploatering med andra ord personer som har sex mot ersättning. Med utgångspunkt i erfarenhet av kommersiell sexuell exploatering organiserar de sig tillsammans och kräver rättigheter. I samband med metoo rörelsen gick de ut med ett utrop där de ställde krav på förändring. Deras krav var; ett ökat rättsskydd för personer i prostitution, förebyggande insatser i form av att samtal kring sexuella övergrepp, sexhandel och sexköp ska inkluderas i sexualkunskapsundervisningen samt att samhällets skyddsnät berör förbättras. Det tredje kravet var; kompetensbaserade stödprogram med möjlighet till praktisk hjälp och vård (Inte din hora u.å. *a & b*).

Jämställdhetsmyndigheten har det nationella samordningsuppdraget i fältet prostitution och människohandel. Det vill säga att de samordnar och koordinerar myndigheter som ska arbeta med dessa frågor. Men även regionskoordinationerna som de har till sitt förfogande inom detta fält. De arbetar mycket med byråkrati och sådant som gör det svårt för yrkesverksamma att jobba inom detta fält. De har till exempel uppdaterat en manual om hur samhällsarbetet mot människohandel ser ut och vilka myndigheter som ska göra vad (Christiansson 2020; Paulsson 2020).

Mikamottagningen är en statlig verksamhet som erbjuder stöd och hjälp för personer som har sex mot ersättning eller använder sex som självskada och är 18 år eller äldre. Verksamheten finns i Stockholm och Göteborg. De arbetar uppsökande ute på gatan och på internet. De har en medicinsk mottagning och även ett stödcentrum för personer under 18 år som har erfarenhet av sex mot ersättning (Mikamottagningen 2020).

Novahuset är en förening mot sexuellt våld som har sitt säte i Linköping och som även är aktiva i Norrköping. De arbetar förebyggande mot sexuella övergrepp och uppsökande både online och i gatumiljö. De erbjuder stöd i form av samtal för alla åldersgrupper. Utöver stöd arbetar de även med att utbilda verksamma aktörer om sex mot ersättning och ungas utsatthet på internet (Novahuset u.å. *a & b*).

Pegasus (RFSL) erbjuder hjälp i form av information och pegasuschatten som finansieras av RFSL Ungdom. Informationen erbjuds i form av råd och stöd till unga hbtq- personer (15–25) som har erfarenhet av sex mot ersättning. De vänder sig även till vuxna personer som möter unga som har erfarenhet av sex mot ersättning. De finns tillgängliga på flera olika kanaler som till exempel; Kik, Snapchat, Skype, mail, telefon och chatt. Vid kontakt kan en alltid vara anonym och befinna sig vart som helst i landet (Pegasus *a & b*).

Majoriteten av de intervjuade respondenterna arbetar som **regionskoordinatorer mot prostitution och människohandel**. Detta innebär att dem arbetar åt kommunerna som de är anställda av men på uppdrag av Jämställdhetsmyndigheten. Regionskoordinatorernas arbete går ut på att koordinera/samordna regionalt, konsultera yrkesverksamma, utbilda, vara en hjälpare hand för polisen, kommuner och socialtjänst. De arbetar uppsökande och operativt ute i fältet där de möter många av Sveriges sexsäljare (Aldén 2020; Lundqvist 2020; Norlin 2020; Olsson 2020; Pettersson 2020; Runesson 2020; Schyberg 2020;)

RFSL är Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas, transpersoners, queeras och intersexpersoners rättigheter. De bedriver en mängd olika verksamheter som riktar sig till hbtq- personer. Två verksamheter är de två ovannämnda Röda paraplyet och Pegasus. Utöver detta är dem en aktiv aktör i fältet sexhandel (RFSL 2019 *a & b*).

Röda paraplyet (RFSL) är en hälsosajt som erbjuder information och hälsotips för personer som säljer sex (RFSL u.å. *c*; Röda paraplyet u.å.).

Simon Häggström Är spanare och kriminalinspektör som är specialiserade i sexhandelsfrågor och människohandel för sexuella ändamål. I Sina två böcker *Skuggans lag* och *Nattstad* talar han om de människorna som är del av den svenska sexhandeln. Han både förklarar och ifrågasätter verkligheten som han skildrar både genom sina egna upplevelser men även genom upplevelserna av de personer som är/varit en del av den svenska sexhandeln (Häggström 2016 & 2018)

Sveriges kvinnolobby verkar för kvinnors fulla mänskliga rättigheter i ett jämställt samhälle. Deras verksamheter utgår från bland annat FN:s kvinnokonvention (Sveriges Kvinnolobby u.å. *a*)

Talita är en ideell organisation som arbetar förebyggande, uppsökande och rehabiliterande. De erbjuder bland annat en väg ut ur prostitution, pornografi och människohandel för sexuella ändamål. Där deras ettåriga rehabiliteringsprogram erbjuder en väg ut och början på ett nytt liv genom stöd och hjälp. De arbetar också med att höja kunskapen om pornografi bland ungdomar genom deras arvsfondsfinansierade projekt Reality Check. Utöver detta bedriver dem även forskning inom fältet sexhandel men även pornografi (Talita u.å. *a & b*).

Unizon är ett riksförbund som samlar mer än 130 kvinnojourer, tjejjourer och ungdomsjourer men även andra specialiserade stödverksamheter. Jourerna finns spridda över hela Sverige (Andersson 2020).

